

1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet

a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 132. §-a (2) bekezdésének *b)* és *c)* pontjában, valamint a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 97. §-ának *b)* pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A rendelet hatálya, az ellátást igénybe vevők jogainak védelme

1. § A rendelet hatálya kiterjed valamennyi személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásra. Az e rendeletben foglaltakat kell alkalmazni a nem állami és egyházi szerv által nyújtott szociális ellátásokra is.

2. § E rendelet alkalmazásában személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátáson az Szt. 57. §-a szerinti személyes gondoskodást (a továbbiakban: személyes gondoskodás) kell érteni.

3. § (1) A személyes gondoskodás biztosítása során fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy az ellátásban részesülő személyek emberi és állampolgári jogai ne sérüljenek. Az intézmény vezetője gondoskodik az intézményen belül az emberi és állampolgári jogok érvényesüléséről, az egyén autonómiáját elfogadó, integrációját minden eszközzel segítő, humanizált környezet kialakításáról és működtetéséről.

(2) Ha az ellátásban részesülő személy jogainak, érdekeinek érvényesítésére nem képes, a házigondozó, a személyi segítő illetőleg az intézményvezető intézkedés megtételét kezdeményezi a lakóhely szerint illetékes gyámhivatalnál, illetve a szükséges segítségnyújtás érdekében felveszi a kapcsolatot az oktatási, az egészségügyi vagy más szociális intézménnyel.

Általános tárgyi feltételek

4. § A személyes gondoskodást nyújtó intézményt úgy kell kialakítani, hogy

- a) az tömegközlekedési eszközzel könnyen megközelíthető legyen,
- b) épületeinek építészeti megoldásai tegyék lehetővé az akadálymentes közlekedést,
- c) bútorzata és berendezési, felszerelési tárgyai, az életvitelhez szükséges körülmények feleljenek meg az ellátottak életkori sajátosságainak, egészségi és mozgásállapotának.

Általános működési feltételek

5. § (1) A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézménynek rendelkeznie kell

- a) ha költségvetési intézmény, alapító okirattal,
- b) működési engedéllyel,
- c) szervezeti és működési szabályzattal,
- d) házirenddel,
- e) szakmai programmal,
- f) a foglalkoztatottak munkavégzésére vonatkozó munkaköri leírásokkal.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakon túl

- a) az alapellátást nyújtó intézménynek az *1. számú melléklet* I.1., II.3., valamint a III. pontjában meghatározott,
- b) a szakosított ellátást nyújtó intézménynek az *1. számú melléklet*ben meghatározott valamennyi szabályzattal rendelkeznie kell.

(3) A bentlakásos szociális intézmény belső életének rendjét a házirend tartalmazza. A házirendben kell szabályozni különösen

- a) az együttélés szabályait,
- b) az intézményből való eltávozás és visszatérés rendjét,
- c) az ellátásban részesülő személyek egymás közötti, valamint a hozzátartozóikkal való kapcsolattartásának szabályait,
- d) az intézménybe bevihető személyes használati tárgyak körét,
- e) az érték- és vagyonmegőrzésre átvett tárgyak átvételének és kiadásának szabályait,
- f) a ruházattal, textíliával, tisztálkodó szerekkel való ellátás, valamint a ruházat és textília tisztításának és javításának rendjét,
- g) az intézményi jogviszony megszűnésének szabályait,
- h) az egyéni és a közösségi vallásgyakorlásra vonatkozó szabályokat,
- i) az intézmény alapfeladatát meghaladó programok, szolgáltatások körét és térítési díját.

5/A. § (1) A szociális intézmény szakmai programjának - az időszakos férőhely engedélyezése iránti kérelemhez csatolt szakmai program kivételével - tartalmaznia kell

- a) a szolgáltatás célját, feladatát,
- b) az ellátottak körét,
- c) a feladatellátás szakmai tartalmát, módját, a biztosított szolgáltatások formáit, körét, rendszerességét,
- d) az ellátás igénybevételének módját,
- e) alap- és nappali ellátás esetén a szolgáltató és az igénybe vevő közötti kapcsolattartás módját,
- f) bentlakásos intézmény esetén az ápolási, gondozási, rehabilitációs és fejlesztési feladatok jellegét, tartalmát,
- g) az ellátottak és a szociális szolgáltatást végzők jogainak védelmével kapcsolatos szabályokat,
- h) az intézmény szervezetére vonatkozó szakmai-szervezeti információkat, így a szervezeti egységek feladatköreinek megjelölését, létszámát és szakképzettség szerinti megoszlását,
- i) integrált szervezeti formában működő intézmény esetén az integráció formáját, az ellátási típusok együttműködésének rendjét, a helyettesítések rendszerét és a szervezeti ábrát.

(2) A szakmai programhoz mellékletként csatolni szükséges

- a) az Szt. 94/B., illetve 94/D. §-ai szerinti megállapodások tervezetét,
- b) a szolgáltatás bevételeinek, kiadásainak - már működő intézmény esetén a tárgyévi - tervezett alakulását,
- c) szakosított ellátást nyújtó szociális intézmény esetében a házirend tervezetét, már működő intézmény esetén a házirendet.

(3) A szakmai programot az (1) bekezdés szerinti elemeinek változása esetén módosítani kell.

Általános személyi feltételek

6. § (1) Az alapellátást biztosító intézményben az ellátásban részesülő személyekkel közvetlenül foglalkozó dolgozók legalább ötven százalékának, a szakosított ellátást biztosító intézményben legalább nyolcvan százalékának szakképzettnek kell lennie.

(2) A személyes gondoskodás egyes formáinak szakmai létszámnormáit a *2. számú melléklet* tartalmazza.

(3) A (2) bekezdés szerinti szakmai létszámnorma - a szolgáltatások biztosítása érdekében - a szociális intézményben kötelezően alkalmazandó létszámot jelenti.

(4) A gazdasági, pénzügyi feladatok ellátására a 2. számú mellékletben megállapított létszám ajánló jellegű.

(5) A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézményben foglalkoztatottak képesítési előírásait a *3. számú melléklet* tartalmazza. A munkakör betöltéséhez szükséges képesítési előírások alól a munkáltatói jogkör gyakorlója határozott időre, de legfeljebb öt évre felmentést adhat, ha

- a) a munkakört betölteni kívánó személy a képesítés megszerzése érdekében már oktatásban vesz részt, vagy
- b) az adott munkakör betöltésére nem áll rendelkezésre a képesítési előírásoknak megfelelő személy, és a munkakört betölteni kívánó személy vállalja a szükséges képesítés megszerzését.

(6) Vezető családgondozói, intézményvezetői, alapszolgáltatási központvezetői, módszertani osztályvezetői beosztást (a továbbiakban együtt: vezetői beosztás)

- a) az öt vagy annál több szakmai munkát végző személyt foglalkoztató családsegítő szolgálatnál,
 - b) a tíz vagy ennél több szakmai munkát végző személyt foglalkoztató alapszolgáltatási központnál,
 - c) az ötven férőhely feletti bentlakásos szociális intézménynél,
 - d) a módszertani feladatok ellátására kijelölt szociális intézménynél
- betöltő személyek - a (7) bekezdésben foglaltak figyelembevételével - szociális szakvizsga letételére kötelezettek.

(7) A (6) bekezdésben felsorolt személyes gondoskodást nyújtó szociális intézményekben magasabb vezetői, vezetői beosztást betöltő személy,

a) amennyiben a magasabb vezetői, vezetői megbízást 2004. január 1-jét megelőzően kapta 2005. december 31-ig,

b) amennyiben 2004. január 1-jével vagy azt követően kap, illetve kapott magasabb vezetői, vezetői megbízást, a megbízást követő két éven belül

köteles a szociális szakvizsgát letenni. E határidőt követően szociális szakvizsgával nem rendelkező személy magasabb vezetői, vezetői beosztásban nem foglalkoztatható.

(8) Mentessül a szakvizsga letételének kötelezettsége alól az, aki a szociális szakképesítéshez kapcsolódó szakterületen tudományos fokozatot vagy doktori cselekmény alapján doktori címet szerzett, továbbá az, akinek 2001. január 1-jét követően öt vagy öt évnél kevesebb időtartam van hátra a reá irányadó nyugdíjkorhatár betöltéséig.

(9) A személyes gondoskodást nyújtó intézményben foglalkoztatott személy feladatait az intézmény szervezeti és működési szabályzatában és a munkaköri leírásban foglaltak szerint végzi.

(10) A személyes gondoskodást nyújtó intézményben foglalkoztatott személy, valamint közeli hozzátartozója [a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 685. § b) pontja] az ellátásban részesülő személlyel tartási, életjáradéki és öröklési szerződést az ellátás időtartama alatt - illetve annak megszűnésétől számított egy évig - nem köthet.

(11) A személyes gondoskodás körébe tartozó feladatokat ellátó személyek részére munkaruhát kell biztosítani. A munkaruha-juttatás feltételeit a munkáltató állapítja meg. Az alap- és szakellátást biztosító intézményekben az ellátást igénybe vevőkkel közvetlenül foglalkozó személyek részére szükség esetén védőruhát is kell biztosítani. Az ellátást igénybe vevőkkel közvetlenül foglalkozó személyek alatt a 113/1992. (VII. 14.) Korm. rendelet 1. számú mellékletének I. „Ágazatspecifikus munkakörök a szociális területen” cím alatt megjelölt munkakörökben foglalkoztatottakat kell érteni.

(12) Azt a személyt, aki a munkakör betöltéséhez szükséges képesítési előírások alól felmentést kapott, a felmentés ideje alatt a 2. számú mellékletben meghatározott létszámnormák teljesítése szempontjából szakképzettnek kell tekinteni.

Általános szakmai feltételek

7. § (1) Gondozási tervet kell készíteni

a) a szakosított intézményi ellátásban részesülő személyre vonatkozóan,

b) az átmeneti elhelyezést biztosító intézményi ellátásban részesülő személyre vonatkozóan abban az esetben, ha az ellátást legalább hat hónap időtartamra veszi igénybe,

c) az alapellátásban részesülő személyre vonatkozóan akkor, ha azt e rendelet kötelezővé teszi.

(2) A gondozási terv egyénre szabottan határozza meg az ellátásban részesülő állapotának megfelelő gondozási, ápolási, fejlesztési feladatokat és azok megvalósításának módszereit. A gondozási tervet az ellátás igénybevételét követően egy hónapon belül kell elkészíteni.

(3) A gondozási terv típusai

a) az egyéni gondozási terv,

b) az egyéni rehabilitációs program,

c) az egyéni fejlesztési terv.

(4) Az egyéni gondozási terv - a fogyatékos személyek otthona kivételével - az ápolást, gondozást nyújtó intézményben elhelyezett, a nappali intézményi ellátásban részesülő, valamint az (1) bekezdés c) pontjában meghatározott alapellátásban részesülő személy ellátásához kapcsolódó, az e rendeletben meghatározott feladatokat rögzíti.

(5) Az egyéni rehabilitációs program - a fogyatékos személyek rehabilitációs intézménye kivételével - a rehabilitációs intézményben elhelyezett személy számára nyújtott életvezetési, pszichés, mentális, szociális, a foglalkoztatáshoz való segítségnyújtást tartalmazó dokumentáció.

(6) Az egyéni fejlesztési terv a fogyatékos személyek rehabilitációs intézményében, valamint a fogyatékos személyek otthonában, illetve a lakóotthonban elhelyezett személy részére az egyénre szabott bánásmód leírását, az önellátási képesség fejlesztését tartalmazó dokumentáció. Az egyéni fejlesztési terv az ellátott személyről készített (gyógy)pedagógiai, egészségi és mentális állapotra vonatkozó jellemzés alapján készül.

(7) Ha a rehabilitációs intézményben, a pszichiátriai betegek otthonában, valamint a fogyatékos személyek otthonában ellátott személynek az Szt. 112. § (3) bekezdésében meghatározott szakértői bizottság más szociális intézménybe történő áthelyezését javasolja, az ellátott részére ezen intézménytípusra előírt gondozási tervtípust kell elkészíteni.

8. § (1) A gondozási terv elkészítéséről és az abban meghatározott feladatok teljesítéséről tartós bentlakásos, illetve átmeneti intézményi ellátásban részesülő személy esetén az intézmény vezetője gondoskodik.

(2) A gondozási tervet, annak módosítását az ellátást igénybe vevő személlyel, illetve törvényes képviselőjével közösen kell elkészíteni. A gondozási terv eredményességének feltétele az ellátást igénybe vevő aktív közreműködése.

(3) A gondozási terv kidolgozását munkacsoport végzi, amelyben az ellátásban részesülő személlyel közvetlenül foglalkozó szakember, valamint az intézményvezető által kijelölt szakemberek vesznek részt (pl. orvos, gyógypedagógus, foglalkoztatás vezető, mentálhigiénés szakember).

(4) A gondozási terv orvosszakmai kérdéseiről az intézmény orvosa pontos és részletes tájékoztatást nyújt az ellátást igénybe vevő részére.

8/A. § A nappali ellátásban, valamint az alapellátásban részesülő személy esetében a gondozási terv elkészítéséről a gondozást végző személy, az abban meghatározott feladatok teljesítésének biztosításáról a szolgáltatás szakmai vezetője gondoskodik. A gondozási terv elkészítésére a 8. § (2) bekezdésében foglaltakat alkalmazni kell.

Az egyéni gondozási terv

9. § (1) Az egyéni gondozási terv tartalmazza

- a) az ellátott személy fizikai, mentális állapotának helyzetét,
- b) az állapotjavulás, illetve megőrzés érdekében szükséges, illetve javasolt feladatokat, azok időbeli ütemezését,
- c) az ellátott részére történő segítségnyújtás egyéb elemeit.

(2) Az ellátásban részesülő személlyel közvetlenül foglalkozó szakember folyamatosan figyelemmel kíséri és elősegíti az egyéni gondozási tervben meghatározottak érvényesülését. Az egyéni gondozási tervet kidolgozó munkacsoport, illetve a nappali ellátások és az alapellátások esetében a gondozási tervet készítő személy évente - jelentős állapotváltozás esetén annak bekövetkeztekor - átfogóan értékeli az elért eredményeket, és ennek figyelembevételével módosítja az egyéni gondozási tervet.

10. § (1) Ha az ellátásban részesülő személy állapota miatt ápolásra is szorul, az egyéni gondozási terv részeként ápolási tervet kell készíteni. Az ápolási terv az ápoló-gondozó otthonban elhelyezett személy részére nyújtott, e rendeletben meghatározott ápolási feladatok dokumentációja, amely az ápolásra szoruló személy állapotának javítására vonatkozó feladatokat, illetve az alkalmazható technikákat tartalmazza.

(2) Az ápolási terv tartalmazza

- a) az ellátást igénybe vevő egészségi állapotának leírását,
- b) az ápolási tevékenység részletes tartalmát,
- c) az ellátást igénybe vevő önellátó képességének visszanyeréséhez szükséges segítő tevékenységet,
- d) az ápolás várható időtartamát,
- e) szükség szerint más formában biztosítandó ellátás kezdeményezését (ápolóotthoni elhelyezését, fekvőbeteg-gyógyintézeti elhelyezést stb.).

(3) Az ápolási feladatok szakszerű ellátását az intézmény orvosa folyamatosan figyelemmel kíséri.

Az egyéni rehabilitációs program

11. § (1) Az egyéni rehabilitációs program tartalmazza

- a) a segítségnyújtás formáit, a rehabilitáció egyes elemeinek meghatározását a segítő folyamatban,
- b) a rehabilitációval elérendő rövid és hosszú távú célok meghatározását, a várható eredmények elérésének módját, időtartamát, ütemezését,
- c) a hiányzó, vagy korlátozottan meglévő személyes funkciók helyreállítása, pótlása érdekében teendő intézkedéseket,
- d) a konfliktushelyzetek kezelésének, megoldásának módjait,
- e) szükség esetén az intézményen kívüli élet, vagy a védett környezetben történő életkörülmények kialakításának módjait,
- f) az ellátást igénybe vevőnek a társadalomba, a korábbi közösségbe történő visszailleszkedése érdekében szükséges, koordinált intézkedéseket.

(2) A rehabilitációs program eredményeit a programot kidolgozó munkacsoport félévente értékeli, szükség esetén módosítja a programot, meghatározza a további feladatokat.

Az egyéni fejlesztési terv

12. § (1) Az egyéni fejlesztési terv tartalmazza

- a)* az ellátást igénybe vevő állapotának leírását és az abban bekövetkezett változást, az egyéni fejlődést,
- b)* az egyénileg szükséges külön szolgáltatásokat, pedagógiai, mentális, egyéb segítségnyújtási feladatokat, azok időbeli ütemezését, a foglalkoztatásban való részvételt,
- c)* szükség szerint az új szolgáltatás vagy az új ellátási forma igénybevételére való felkészítést,
- d)* a hiányzó, vagy korlátozottan meglévő személyes funkciók helyreállítása, pótlása érdekében teendő intézkedéseket,
- e)* a konfliktushelyzetek kezelésének, megoldásának módjait.

(2) Az egyéni fejlesztési tervet kidolgozó munkacsoport félévente értékeli az elért eredményeket, és szükség esetén módosítja az egyéni fejlesztési tervet.

Az intézmény szakmai munkájának értékelése

13. § Az állami fenntartó az Szt. 92/B. §-ában meghatározott feladataira figyelemmel, legalább évente egyszer ellenőrzi és ennek alapján átfogóan értékeli a személyes gondoskodást nyújtó intézmény működését. Az értékelés magában foglalja különösen

- a)* az intézménybe történő felvétel gyakorlatát, a megkötött megállapodások tartalmi vizsgálatát, szakmai szempontú elemzését,
- b)* az intézmény feladatainak ellátására vonatkozó szakmai program megvalósulását,
- c)* az intézmény működésének általános feltételeit, a tárgyi, a személyi, a működési, illetve a szakmai feltételeket,
- d)* bentlakásos intézmény esetén a gondozási tervek hatékonyságát, eredményességét, összhangban az intézményben folyó ápolási-gondozási munkával,
- e)* az intézmény szerepét a helyi szociális ellátórendszerben, valamint az ellátotti szükségletek alakulásának ismert tendenciáit.

Az intézmények munkájának segítése, az intézmények közötti szakmai koordináció szabályai

A megyei módszertani intézmény kijelölése

14. § (1) Az Szt. 88. § (3) bekezdésében meghatározott megyei, fővárosi módszertani intézmény (a továbbiakban: megyei módszertani intézmény) segíti illetékességi területén általános jelleggel, vagy a kijelölés során meghatározott speciális szakterület vonatkozásában a személyes gondoskodást nyújtó alap- és szakosított ellátásokat biztosító intézmények szakmai munkáját.

(2) A megyei módszertani intézmény feladatait az az intézmény láthatja el, amely

- a)* megfelelő módon reprezentálja területének a szociális ellátórendszerét,
- b)* a külön jogszabály szerinti működési engedéllyel rendelkezik,
- c)* legalább öt éve működik,
- d)*
- e)* az intézmény vezetője legalább öt éves szakmai gyakorlattal és legalább hároméves vezetői gyakorlattal rendelkezik,
- f)* kapcsolatai a megye területén lévő egészségügyi, szociális alap- és szakosított ellátást nyújtó intézményekkel kiépültek,
- g)* rendelkezik a módszertani munkára vonatkozó szakmai programmal.

(3) A módszertani feladatokat az intézmény módszertani osztálya látja el. E feladatok ellátásában az intézmény más munkakörben dolgozó alkalmazottjai is közreműködnek.

(4) A megyei módszertani intézmény speciális módszertani feladatok ellátásába, egyes új módszerek modellkísérletének elvégzésébe állandó vagy eseti jelleggel a szociális tevékenységet alapfeladatként ellátó jogi személyt, illetve a megye ellátási területéhez tartozó más szociális intézményt (családsegítő szolgálat, gondozási központ) is bevonhat. Az állandó jellegű munkakapcsolathoz a megyei módszertani intézmény fenntartójának hozzájárulása szükséges.

A megyei módszertani intézmény feladatai

15. § (1) A megyei módszertani intézmény alapfeladatai

- a)* segítséget nyújt új ellátások megszervezésében, új módszerek bevezetésében,
 - b)* információt gyűjt az adott megye szociális ellátórendszerének sajátosságairól, problémáiról, a megye területén alkalmazott módszerek, gondozási tevékenységek ellátásáról,
 - c)* szakértőként közreműködik a szociális intézmények szakmai ellenőrzésében,
 - d)* segítséget nyújt a fenntartó részére új szervezeti formák kialakításában,
 - e)* segíti a kijelölt feladatok tekintetében a megye területén levő szociális intézmények szakmai munkáját, tanácsot ad szakmai kérdésekben, gondozási módszerekben,
 - f)* javaslatot dolgoz ki a hiányzó ellátások megszervezésére, a szociális ellátórendszer fejlesztésére,
 - g)* elvégzi az előgondozást az országos ellátási területtel működő állami, egyházi fenntartású intézmény megkeresésére,
 - h)* évente tájékoztatja a Szociális és Családügyi Minisztériumot a szociális intézmények működése szakmai ellenőrzésének tapasztalatairól,
 - i)* módszertani segítséget nyújt az alapellátási szakreferensen keresztül a települési önkormányzat alapellátási feladatainak megszervezéséhez,
 - j)* együttműködik a szociális területen működő többi módszertani intézménnyel,
 - k)* együttműködik a megyei szolgáltatástervezési koncepció kidolgozásában,
 - l)* véleményezi a szociális szolgáltatások szakmai programját,
 - m)* részt vesz a rehabilitációs alkalmassági vizsgálat elvégzésében.
- (2) Az egyházi módszertani intézményre az (1) bekezdés rendelkezéseit - kivéve a *g)* pontban meghatározott feladatot - megfelelően alkalmazni kell.

Az országos, illetve regionális hatáskörű módszertani intézmény kijelölése és feladatai

16. § Az országos vagy regionális hatáskörű módszertani intézményi feladatok ellátására - pályáztatás útján - az a szociális intézmény jelölhető ki,

- a)* amely a külön jogszabályban meghatározott működési engedéllyel rendelkezik,
- b)* amely legalább öt éve működik,
- c)* amelynek vezetője legalább öt éves szakmai és vezetői gyakorlattal rendelkezik,
- d)* amely rendelkezik a módszertani munkára vonatkozó szakmai programmal.

17. § (1) Országos, illetve regionális hatáskörrel különösen az alábbi feladatok ellátásával összefüggésben jelölhető ki módszertani intézmény

- a)* a családsegítés,
- b)* a falugondnoki feladatok ellátása,
- c)* a fogyatékos személyek ellátása,
- d)* a pszichiátriai betegek ellátása,
- e)* szenvedélybetegek ellátása,
- f)* a hajléktalan személyek ellátása,
- g)* az új innovatív szolgáltatások (pl. szociális földprogram koordinációja), fejlesztések modellezése, lebonyolítása.

(2) Az országos, illetve regionális hatáskörrel rendelkező módszertani intézmény alapfeladatai körében

- a)* ellátja a 15. § (1) bekezdés *c)* és *d)* pontjában meghatározott feladatokat,
- b)* információt gyűjt a kijelölt feladatok tekintetében a szociális ellátórendszer sajátosságairól, problémáiról, az alkalmazott módszerek, a gondozási tevékenység ellátásáról,
- c)* segíti a kijelölt feladatok tekintetében a szociális intézmények szakmai munkáját, tanácsot ad szakmai kérdésekben, gondozási módszerekben.

Közös szabályok

18. § (1) A módszertani intézmények valamennyi típusa az ágazat irányításához kapcsolódóan

- a)* részt vesz a minőségfejlesztési stratégia és standardok kidolgozásában,
- b)* a kijelölt feladatok tekintetében ajánlásokat készít a személyes gondoskodás feltételeinek fejlesztésére, a hatékonyabb gondozási módszerek alkalmazására,

c) figyelemmel kíséri a szociális ellátásokat érintő tudományos kutatómunka eredményeit, elősegíti azok elterjesztését és gyakorlati alkalmazását,

d) kezdeményezi a szociálpolitikai szakterületen dolgozók tapasztalatcseréjét és továbbképzését,

e) részt vesz a Szociális és Családügyi Minisztérium által szervezett szakmai programok lebonyolításában, megszervezésében, szükség esetén szakértői feladatokat lát el szakmai programok értékelése során.

(2) A módszertani intézmény évente egy alkalommal munkatervet és módszertani feladatai ellátásáról szakmai beszámolót készít a fenntartó és a Szociális és Családügyi Minisztérium részére.

2. Cím

ÉTKEZTETÉS

20. § (1) Az étkeztetés formái különösen a szociális konyha, a népkonyha és egyéb főzőhely keretében nyújtott ellátás.

(2) Az étkeztetésről a *4. számú melléklet* szerinti igénybevételi naplót kell vezetni.

21. § (1) Az étkeztetés a lakosság szükségleteinek megfelelően megszervezhető az étel

a) kiszolgálásával egyidejű helyben fogyasztással,

b) elvitelének lehetővé tételével,

c) lakásra szállításával.

(2) Az étkeztetés keretében főétkezésként legalább napi egyszeri meleg ételt kell biztosítani. Ha az étkezésben részesülő személy egészségi állapota indokolja, a háziorvos javaslatára - a népkonyha kivételével - az ellátást igénybe vevő részére diétás étkeztetést kell biztosítani.

(3) Az étkeztetés keretében biztosított élelmiszer nyersanyagok energia- és tápanyagtartalmának alsó értékeit az *5. számú melléklet* tartalmazza.

(4) Az étel helyben fogyasztása esetén biztosítani kell a szolgáltatást igénybe vevők számának megfelelően

a) kézmosási lehetőséget, nemenként elkülönített illemhelyet,

b) evőeszközöket és étkészletet.

(5) Igény esetén a munkaszüneti és pihenőnapon történő étkeztetés feltételeit is biztosítani kell, ha ez helyben megoldható.

22. § (1) A szociális konyha olyan alapellátási forma, ahol az étkeztetés keretében biztosított étel előállítás (melegítése) és kiszolgálása történik.

(2) A szociális konyha a napi egyszeri főétkezésen kívül további étkezésre is lehetőséget nyújt a 21. § (1) bekezdésben szabályozott formák szerint.

(3) Szociális konyha keretében nyújtott ellátásnak minősül

a) az e célra létrehozott önálló konyhán, főzőhelyen (kifőzdében),

b) iskolai, óvodai, munkahelyi és szociális intézményi étkezőhelyen,

c) étkezésre jogosító utalvány ellenében, vendéglátó-ipari egységben vagy egyéb intézményben nyújtott szolgáltatás.

23. § (1) A népkonyha alkalmi jelleggel és helyben fogyasztással legalább napi egyszeri egy tál meleg ételt biztosít azoknak a szociálisan rászorult személyeknek, akik más étkeztetési formát nem vesznek igénybe.

(2) Népkonyhát elsősorban olyan településen (településrészen) indokolt létrehozni, ahol a rászorulóknak életformája miatt elsősorban alkalmi étkeztetés iránt van igény.

(3) A népkonyhán kiszolgált egy adag ételnek - az *5. számú melléklet* „A” fejezetében meghatározott értékek alapulvételével - egy átlagos felnőtt ember napi energia- és tápanyagszükségletének legalább negyven százalékát kell biztosítani.

24. § (1) Ha az étkeztetés szociális konyhának minősülő formában nem oldható meg, a rászorultak ellátásáról egyéb főzőhely keretében kell gondoskodni.

(2) Egyéb főzőhely keretében nyújtott ellátásnak minősül, ha az étel előállításának helyén az étel helyben fogyasztására nincs lehetőség.

3. Cím

HÁZI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS

25. § (1) A házi segítségnyújtás olyan gondozási forma, amely az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását - szükségleteinek megfelelően - lakásán, lakókörnyezetében biztosítja.

(2) A házigondozó feladatai ellátása során segítséget nyújt ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális, szociális szükséglete

- a) saját környezetében,
- b) életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően,
- c) meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével biztosított legyen.

(3) A házi segítségnyújtás keretébe tartozó gondozási tevékenység különösen

- a) az ellátást igénybe vevővel segítő kapcsolat kialakítása és fenntartása,
- b) az orvos előírása szerinti alapvető gondozási, ápolási feladatok ellátása,
- c) a segítségnyújtás a higiénia megtartásában,
- d) közreműködés az ellátást igénybe vevő háztartásának vitelében (különösen bevásárlás, takarítás, mosás, meleg étel biztosítása),

e) segítségnyújtás az ellátást igénybe vevőnek a környezetével való kapcsolattartásában,
f) segítségnyújtás az ellátást igénybe vevőt érintő veszélyhelyzet kialakulásának megelőzésében, a kialakult veszélyhelyzet elhárításában,

- g) részvétel az egyéni és csoportos szabadidős, foglalkoztató és rehabilitációs programok szervezésében,
- h) az ellátást igénybe vevő segítése a számukra szükséges szociális ellátásokhoz való hozzájutásban,
- i) az előgondozást végző személlyel való együttműködés,
- j) szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítése.

(4) A házigondozó a házi segítségnyújtás során együttműködik az egészségügyi és szociális alap- és szakellátást nyújtó intézményekkel.

25/A. § (1) A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás olyan gondozási forma, amely biztosítja

a) az ellátott személy segélyhívása esetén az ügyeletes gondozónak a helyszínen történő haladéktalan megjelenését,

b) a segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében szükséges azonnali intézkedések megtételét,

c) szükség esetén további, az egészségügyi és szociális alap- és szakellátás körébe tartozó ellátás kezdeményezését.

(2) A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás szociális szolgáltatásként megszervezhető önálló szervezeti formában, vagy a házi segítségnyújtás kiegészítő szolgáltatásaként, a már működő házi segítségnyújtást végző szervezet keretében.

(3) A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás megszervezéséhez biztosítani kell

- a) a segélyhívásokat fogadó diszpécserközpontot,
- b) a segítségnyújtást végző gondozókat a (2) bekezdésben meghatározottak szerint foglalkoztató szakmai központot.

(4) Egy szakmai központ keretében legalább 40, legfeljebb 70 időszerű vagy fogyatékos személy otthonában kell segélyhívó készüléket elhelyezni. A diszpécserközpontot úgy kell kialakítani, hogy annak folyamatos működése és elérhetősége biztosított legyen.

(5) A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás megszervezéséhez biztosítani kell

a) a műszaki rendszer körében az ellátottnál elhelyezett személyi riasztóberendezést, átjátszó berendezést, a jelzés fogadására alkalmas vevőberendezést, személyhívó kisközpontot, továbbá ügyeleti személyi számítógépet ügyeleti szoftverrel,

b) a gondozó saját felszerelése körében mobiltelefont, készletléti táskát, továbbá a gyors helyszínre érkezéshez szükséges közlekedési eszközt.

(6) A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás folyamatos készletléti rendszerben működik. A diszpécserközpont segélyhívás esetén - a segítséget kérő nevének, címének, egyéb elérhetőségének és a jelzett problémának a közlésével - értesíti a készletlétnél levő gondozót.

(7) Ha a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás önkormányzati társulás keretében működik, a szakmai központot - közös diszpécserközpont működtetése mellett - a gesztor önkormányzat területén kell kijelölni.

26. § A vezető gondozó munkakörébe tartozó feladatok különösen

a) a lakosság körében felmerülő alapellátási igények folyamatos figyelemmel kísérése,
b) az intézmény által biztosított szolgáltatások, gondozási feladatok ellátásának koordinációja, a szakmai munka összehangolása, szervezési, vezetési feladatok ellátása,

c) a szociális munka gyakorlati hatékonyságának és hatásosságának elősegítése,

d) a szolgáltatásokra és a gondozási munkára vonatkozó jogszabályok, szakmai szabályok érvényre juttatása,

- e) kapcsolattartás más szociális, illetve egészségügyi intézményekkel,
- f) az adott szociális intézmény és szociálpolitikai eszközrendszer fejlesztésének elősegítése,
- g) más típusú ellátás szükségessége esetén, annak kezdeményezése.

27. § (1) A házi segítségnyújtásban részesülő személyre vonatkozóan egyéni gondozási tervet kell készíteni. Amennyiben a háziorvos véleménye alapján ápolási feladatok ellátása is szükséges, a gondozási terv ápolási tervvel egészül ki.

(2) A házi segítségnyújtás módját, formáját és gyakoriságát a vezető gondozó vagy a gondozás irányítója a gondozási tervben foglaltak figyelembevételével határozza meg. Rendszeres házi segítségnyújtás csak fertőzésmentes lakókörnyezetben rendelhető el. Ha fertőző beteg gondozása szükséges, ki kell jelölni egy gondozót, aki a fertőző állapot időtartama alatt kizárólag a fertőző beteget gondozza, ilyen esetben a fertőzés elkerülése érdekében szükséges tárgyi feltételeket és felkészítést biztosítani kell.

(3) A házigondozói tevékenységet hivatásos és/vagy társadalmi gondozó végzi. A társadalmi gondozó tiszteletdíjban részesíthető. A házigondozó napi gondozási tevékenységéről a külön jogszabály szerinti gondozási naplót vezeti.

28. § (1) A házigondozó a házi segítségnyújtás feladatait házi gondozási körzetben, illetve részkörzetben végzi.

(2) A házi gondozási körzeteket, illetve a részkörzeteket a települési önkormányzat rendeletében - a 2. számú mellékletben foglalt követelmények figyelembevételével - a lakosság szám alapján alakítja ki.

(3) Amennyiben a település lakosság száma legalább 400 fővel meghaladja a kijelölt körzetekbe tartozók létszámát, illetve azokon a településeken, ahol a lakosság szám nem éri el a 800 főt, de legalább 400 fő, házi gondozási részkörzet alakítható ki.

(4) Az önkormányzati társulás keretében működtetett házi segítségnyújtás esetén a gondozási körzeteket, illetve részkörzeteket a társult önkormányzatok területére külön-külön kell kialakítani. Ha a társult települések lakosság száma külön-külön nem éri el a gondozási körzetre, illetve részkörzetre előírtakat, a körzeteket (részkörzeteket) az együttes lakosság számra tekintettel kell kialakítani. Ebben az esetben a házi segítségnyújtásra fordított munkaidőt a házi gondozó a társult települések lakosság számának arányában osztja meg.

(5) A házi gondozási körzeteket, illetve részkörzeteket úgy kell kialakítani, hogy azok átfogják a település, illetve a társult települések teljes közigazgatási területét.

4. Cím

CSALÁDSEGÍTÉS

29. § Az Szt. 65. §-a szerinti családsegítő szolgáltatást úgy kell szervezni, hogy az a település teljes lakosságára kiterjedjen.

30. § (1) A családsegítő szolgálat családgondozói feladatokat lát el, ellátásokat közvetít és szervezési tevékenységet végez.

(2) A családsegítő szolgálat az Szt. 65. § (2)-(4) bekezdésében meghatározott feladatai körében

a) szociális és egyéb információs adatokat gyűjt az ellátást igénybe vevő megfelelő tájékoztatása érdekében,

b) pszichológiai, jogi és egyéb tanácsadást szervez,

c) szervezi az aktív korú nem foglalkoztatott személyek együttműködési programját,

d) programokat szervez (üdültetés, táboroztatás, gyermekfelügyelet stb.) a működési területén élő lakosság számára,

e) segítséget nyújt az egyének, a családok kapcsolatkézségének javításához,

f) segíti speciális támogató, önszolgáltató csoportok szervezését, működtetését.

(3) A családsegítő szolgálat az alapfeladatain túl speciális szolgáltatásokat is nyújthat.

(4) Az (1) bekezdés szerinti segítségnyújtást a 7. számú melléklet szerinti forgalmi naplóban és esetenaplóban kell dokumentálni. E dokumentációkat a családsegítő szolgálat vezetője legalább negyedévenként ellenőrzi.

31. § Ha az önálló családsegítő szolgálat, illetve a más intézmény keretében működő családsegítő szolgálat több telephellyel rendelkezik,

a) ki kell jelölni az egyes szolgálatok működési területét, és arról a lakosságot tájékoztatni kell,

b) meg kell határozni az egyes intézmények közötti feladatmegosztás és együttműködés szabályait.

Az önálló családsegítő szolgálat

32. § A családsegítő szolgálat vezetőjének feladata különösen

- a) az esetek elosztása a családgondozók között,
- b) szükség szerint, de legalább havonta esetmegbeszélések megszervezése,
- c) a családgondozók rendszeres továbbképzésének és tapasztalatcseréjének megszervezése,
- d) a családgondozó tevékenységének szakmai ellenőrzése.

33. § (1) A családsegítő szolgálat családgondozója számára a munkavégzéshez biztosítani kell olyan önálló munkaszobát, amely megfelel a személyes segítő munka követelményeinek.

(2) A családgondozó a feladata ellátása során tudomására jutott adatokat a külön jogszabályban meghatározottak szerint kezeli.

A más intézmény keretében működő családsegítő szolgálat

34. § (1) Ha a családsegítő szolgálat feladatait más intézmény, így különösen a gyermekjóléti szolgálat vagy gondozási központ keretében látja el, az intézményben biztosítani kell a családsegítő szolgálat önálló szakmai egységként történő működtetését.

(2) Az intézmény alapító okirata tartalmazza a családsegítő szolgálat feladatainak ellátását is.

A társulás keretében működő családsegítő szolgálat

35. § (1) Ha a települési önkormányzat társulás keretében vagy ellátási szerződés kötése útján gondoskodik a családsegítő szolgálat feladatainak ellátásáról, a családsegítő szolgálat tájékoztatja a lakosságot a családsegítő szolgáltatást nyújtó szakemberekről az adott településen való elérhetőségéről, a szolgáltatás helyéről, idejéről, gyakoriságáról.

(2) Az (1) bekezdés szerint biztosított családsegítő szolgáltatás családgondozójára a 33. §-ban foglaltak megfelelően irányadóak.

Az önálló családgondozó

36. § (1) Ha az önkormányzat önálló családgondozó foglalkoztatásával biztosítja a családsegítő szolgálat feladatainak ellátását, a 3. számú melléklet szerinti szakképesítéssel rendelkező személyt kell családgondozó munkakörben alkalmaznia.

(2) Az önálló családgondozóra - a (3) bekezdésben meghatározott eltérésekkel - az önálló családsegítő szolgálat családgondozójára vonatkozó rendelkezések az irányadóak. (33. §)

(3) Az önkormányzat gondoskodik arról, hogy az önálló családgondozó számára szakintézmény - különösen önálló családsegítő szolgálat, vagy gyermekjóléti szolgálatként is működő családsegítő szolgálat - biztosítsa

- a) a szükség szerinti szakmai és módszertani konzultációt,
- b) a rendszeres esetmegbeszélést több szakember közreműködésével,
- c) a rendszeres szakmai továbbképzést,
- d) a családgondozó szakszerű helyettesítését.

5. Cím

AZ ALAPELLÁTÁS BIZTOSÍTÁSÁNAK EGYES FORMÁI

Gondozási központ

37. § (1) A gondozási központ megszervezhető önálló formában vagy szociális szolgáltató központ keretében.

(2) A gondozási központ a település lakosságának szociális szükségletfelmérése alapján alakítja ki szolgáltatási formáit a jogszabályi keretek között. A szükségletfelmérést két évente meg kell ismételni.

(3) Az a gondozási központ, amely az Szt. 57/A. §-a (2) bekezdésének *a)* vagy *b)* pontjában foglalt feladatot látja el

- a) tájékoztatást nyújt az ellátási területén élőknek a településen működő szociális intézményekről és ellátásokról,
- b) tanácsadás és szükség esetén közvetítés révén segítséget nyújt a szakosított ellátást nyújtó szolgáltatási formák igénybeviteléhez,
- c) segíti a településen az önszervező és közösségi segítő csoportok szervezését és működését,

d) javaslatot tesz a szociális ellátások fejlesztésére, új ellátási formák bevezetésére, valamint új gondozási módszerek alkalmazására.

(4) Ha a gondozási központ az Szt. 57/A. §-a (2) bekezdésének *c)* vagy *d)* pontjában foglalt feladatot is ellát, a működtetett szolgáltatási formákra előírt feltételeknek meg kell felelnie azzal az eltéréssel, hogy a különböző ellátási formák keretében nyújtott étkeztetésre egy közös helyiség, valamint egy közösségi együttlétre szolgáló helyiség kialakítása elegendő.

(5) Ha a gondozási központ keretében bentlakásos intézmény működik, a gondozási központ vezetője látja el a bentlakásos intézmény vezetésével kapcsolatos feladatokat is.

38. § (1) A gondozási központ vezetőjének feladatai

- a)* a gondozói körzetekben dolgozók munkájának irányítása, ellenőrzése,
- b)* az intézményi ellátás igénybevételének lebonyolítása,
- c)* az egyes ellátások közötti koordináció biztosítása,
- d)* beszámoló készítése a fenntartó részére,
- e)* szükség esetén más típusú ellátás kezdeményezése,
- f)* együttműködés, kapcsolattartás a területen működő egészségügyi intézményekkel, civil szervezetekkel, az ellátást igénybe vevők hozzátartozóival.

(2) A gondozási központ fenntartója biztosítja a szolgáltatásokat végző szakemberek esetmegbeszélésének a feltételeit.

Falugondnoki szolgáltatás

39. § (1) A falugondnoki szolgáltatás célja az aprófalvak és a külterületi lakott helyek intézményhiányból eredő települési hátrányainak enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatáshoz, egyes alapellátásokhoz való hozzájutás biztosítása.

(2) A falugondnoki szolgáltatás az (1) bekezdésben foglaltakon túl biztosítja a helyi adottságokhoz és sajátosságokhoz igazodó egyéni és közösségi szintű igények kielégítését is.

(3) A falugondnoki szolgáltatás körébe tartozó alapellátási feladatok különösen

- a)* egyes szociális alapellátási feladatok biztosítása,
- b)* egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás biztosítása (gyógyszerkiváltás, orvosi rendelésre szállítás stb.),
- c)* óvodáskorú, iskoláskorú gyermekek intézménybe történő szállítása, egyéb gyermekszállítás (szakköri foglalkozás, úszás, nyelvoktatás, rendezvények stb.),
- d)* a helyi szociális szükségletek, egyéb szolgáltatási igények, információk közvetítése az önkormányzat és a lakosság között.

(4) A falugondnoki szolgáltatás körébe tartozó egyéb szolgáltatási feladatok különösen

- a)* művelődés, sport, szabadidős tevékenység szervezése, segítése (színház, kirándulás, helyi rendezvények, könyvtári kölcsönzés stb.),
- b)* lakossági szolgáltatások (bevásárló utak szervezése, háztartási gépek javításának intézése, táp-, terménybeszerzés, különféle ügyintézés stb.),
- c)* közreműködés az önkormányzati feladatok megoldásában (árbeszerzés önkormányzati intézmények részére, közhasznú munkások irányítása, tájékoztatás, információ közvetítés),
- d)* az egyéni és az önkormányzati hivatalos ügyek intézésének segítése.

(5) A falugondnoki szolgáltatás szakmai programjának tartalmaznia kell

- a)* a szolgáltatás célját, feladatát,
- b)* az ellátottak körét,
- c)* a feladatellátás szakmai tartalmát, módját, a biztosított szolgáltatások formáit, körét, rendszerességét,
- d)* a szolgáltatás igénybevételének módját,
- e)* a szolgáltató és az igénybe vevő közötti kapcsolattartás módját,
- f)* az ellátottak és a szociális szolgáltatást végzők jogainak védelmével kapcsolatos szabályokat,
- g)* a szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módját.

(6) A szakmai programhoz mellékelteként csatolni szükséges a falugondnoki szolgáltatás bevételeinek, kiadásainak - már működő szolgálat esetén a tárgyévi - tervezett alakulását.

(7) A szakmai programot az (5) bekezdés szerinti elemeinek változása esetén módosítani kell.

(8) Ha a falugondnoki szolgálat feladatait más intézmény keretében látja el, az intézményben biztosítani kell a falugondnoki szolgálat önálló szakmai egységként történő működtetését. Ebben az esetben az intézmény alapító okirata tartalmazza a falugondnoki szolgálat feladatainak ellátását is.

(9) E rendeletnek a falugondnoki szolgáltatásra vonatkozó szabályait a tanyagondnoki szolgáltatás esetén is alkalmazni kell.

6. Cím

TÁMOGATÓ SZOLGÁLAT

39/A. § (1) A támogató szolgálat feladata - az Szt. 65/C. §-ának (3) bekezdésében meghatározottak érdekében - különösen

- a) személyi segítő szolgálat működtetése, amely - a fogyatékos személy aktív közreműködésével - segítséget nyújt
- aa) a fogyatékos ember személyi (higiénés, életviteli, életfenntartási) szükségleteinek kielégítéséhez,
- ab) a társadalmi életben való teljes jogú részvételhez,
- ac) az önálló munkavégzéshez, tanulmányok folytatásához, szociális és egészségügyi szolgáltatások igénybevételéhez, kulturális, művészeti, sport, szabadidős tevékenységek végzéséhez,
- b) szállító szolgálat működtetése az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása érdekében,
- c) a tanácsadás.

(2) A támogató szolgálatot úgy kell megszervezni, hogy annak tevékenysége az ellátási területen élő valamennyi fogyatékosági csoportba tartozó személyre kiterjedjen, és szolgáltatásai - a háziorvos javaslatának figyelembevételével - az egyéni szükségletekhez igazodjanak.

(3) A támogató szolgálat vezetője szükség szerint, de legalább két hetente esetmegbeszélést tart.

(4) A támogató szolgálat ellátásában részesülő személyre vonatkozóan egyéni gondozási tervet kell készíteni. Nem kell egyéni gondozási tervet készíteni abban az esetben, ha az ellátott kizárólag tanácsadást vagy szállítást vesz igénybe.

39/B. § (1) A támogató szolgálat szakmai programjának tartalmaznia kell

- a) a szolgáltatás célját, feladatát,
- b) az ellátottak körét,
- c) a feladatellátás szakmai tartalmát, módját, a biztosított szolgáltatások formáit, körét, rendszerességét,
- d) a szolgáltatás igénybevételének módját, feltételeit,
- e) a szolgáltató és az igénybe vevő közötti kapcsolattartás módját,
- f) az ellátottak és a szociális szolgáltatást végzők jogainak védelmével kapcsolatos szabályokat,
- g) integrált szervezeti formában működő intézmény esetén az integráció formáját, az ellátási típusok együttműködésének rendjét, a helyettesítések rendszerét és a szervezeti ábrát,
- h) a szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módját.

(2) A szakmai programhoz mellékletként csatolni szükséges a támogató szolgálat bevételeinek, kiadásainak - már működő szolgálat esetén a tárgyévi - tervezett alakulását.

(3) A szakmai programot az (1) bekezdés szerinti elemeinek változása esetén módosítani kell.

39/C. § Ha a támogató szolgálat a székhelyén vagy más helyiségében ellátottakat fogad, a helyiségnek meg kell felelnie a 4. §-ban meghatározott feltételeknek.

39/D. § (1) Vezetői, személyi segítői vagy gépjárművezetői munkakörben alkalmazott személynek a foglalkoztatás kezdő időpontjától számított két hónapon belül be kell jelentkeznie támogató szolgálati képzésre, és azt a foglalkoztatás kezdő időpontjától számított két éven belül el kell végeznie. A támogató szolgálati képzésre történő jelentkezéseket a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézethez kell benyújtani.

(2) Szakirányú szakképzettséggel nem rendelkező, a 3. számú mellékletben meghatározott képzettségű személy 2003. április 1-jétől vezetői és a személyi segítői munkakörbe nem vehető fel.

39/E. § Ha a támogató szolgálat a feladatait más intézmény, így különösen a családsegítő központ vagy gondozási központ keretében látja el, az intézményben biztosítani kell a támogató szolgálat önálló szakmai egységként történő működtetését. A részegységek szakmai együttműködésének, az esetleges helyettesítéseknek a rendjét a szervezeti és működési szabályzatban szabályozni kell.

7. Cím

KÖZÖSSÉGI PSZICHIÁTRIAI ELLÁTÁS

39/F. § (1) A közösségi pszichiátriai ellátás olyan önkéntesen igénybe vehető, hosszú távú, közösségi alapú gondozás, amelynek során a gondozás és a pszicho-szociális rehabilitáció az ellátott otthonában, illetve lakókörnyezetében történik.

(2) A közösségi pszichiátriai ellátás a következő szolgáltatásokat biztosítja:

a) problémaelemzés, problémamegoldás: a személyes célok meghatározásának segítése, a változtatásra motiváló tényezők feltárása, problémamegoldó beszélgetések,

b) készségfejlesztés: életvitellel kapcsolatos tréningek szervezése vagy közvetítése, az önellátásra való képesség javítása és fenntartása, tájékoztatás a betegséggel kapcsolatos tudnivalókról, az ahhoz való alkalmazkodás és kezelés teendőiről,

c) pszicho-szociális rehabilitáció: a munkához való hozzájutás, a szabadidő szervezett eltöltésének segítése, szabadidős, önszolgálati csoportok, támogató hálózatok szerveződésének segítése, tanácsadás, információnyújtás az egészségügyi, szociális, gyermekvédelmi ellátások és szolgáltatások, valamint a foglalkoztatási, oktatási, lakhatási lehetőségek igénybevételéről.

39/G. § (1) A közösségi pszichiátriai ellátást közösségi gondozó és közösségi koordinátor végzi. Egy közösségi gondozó legfeljebb 25 ellátotttól gondoskodhat. Amennyiben a 2. számú melléklet szerint nem kell önálló közösségi koordinátort alkalmazni, a koordinátor feladatait a szolgálat vezetője látja el.

(2) A közösségi gondozó munkájába bevonja

a) az ellátott lakókörnyezetében megtalálható önkéntes segítők, így különösen a családtagokat, szomszédokat és egyéb, az ellátottal kapcsolatban álló önkéntes közreműködőket,

b) szükség esetén az egészségügyi és szociális alap- és szakellátást nyújtó intézményeket.

(3) A közösségi koordinátor

a) összehangolja a közösségi gondozók munkáját, rendszeres esetmegbeszéléseket szervez, biztosítja a szupervíziót,

b) szervezi a rehabilitációs célú foglalkoztatási lehetőségek igénybevételét, ehhez kapcsolódó ösztönző programokat dolgoz ki,

c) szervezi a közösségi gondozók rendszeres szakmai továbbképzését,

d) közösségi munkacsoportot működtet,

e) éves jelentést készít a fenntartónak, amelyben beszámol az ellátás tapasztalatairól, valamint javaslatot tesz a szükséges fejlesztésekre.

39/H. § (1) A közösségi munkacsoportot az ellátottak szükségleteinek megfelelően kell összeállítani, bevonva a gondozási, személyi segítői feladatok hatékony ellátásához szükséges személyeket (gondnok, háziorvos, védőnő, pszichiáter, pszichiátriai gondozó, pszichológus, illetve a szociális alap- és szakellátás, a családsegítő szolgálat, a gyermekjóléti szolgálat, a gyámhivatal, a munkaügyi központ, az önszolgálat és civil szervezetek, a szabadidős szolgáltatást nyújtó intézmények képviselői).

(2) A közösségi munkacsoport tagjaival a közösségi koordinátor együttműködési megállapodást köt. A megállapodásban rögzítik a rendszeres megbeszélések gyakoriságát, egyéb körülményeit, valamint - arra az esetre, ha egyes ellátottak állapota ezt szükségessé teszi - az eseti megbeszélések összehívásának módját.

(3) A közösségi pszichiátriai ellátásban részesülő személyre vonatkozóan egyéni gondozási tervet kell készíteni. A gondozási terv elkészítésébe, módosításába be kell vonni a 39/G. § (2) bekezdésének a) pontjában meghatározott személyeket, illetve a közösségi munkacsoport tagjait.

39/I. § Községi gondozó vagy közösségi koordinátor munkakörben alkalmazott személynek a foglalkoztatás kezdő időpontjától számított két hónapon belül be kell jelentkeznie közösségi pszichiátriai ellátással kapcsolatos képzésre, és azt a foglalkoztatás kezdő időpontjától számított két éven belül el kell végeznie. A közösségi pszichiátriai ellátással kapcsolatos képzésre történő jelentkezéseket a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézetnek kell benyújtani.

8. Cím

SZENVEDÉLYBETEGEK KÖZÖSSÉGI ELLÁTÁSA

39/J. § (1) A szenvedélybetegek közösségi ellátása olyan önkéntesen igénybe vehető, hosszú távú, közösségi alapú, az ellátott otthonában, illetve lakókörnyezetében történő gondozás, amelynek célja az életmódváltozás elindítása, segítése és folyamatos nyomon követése.

(2) A szenvedélybetegek közösségi ellátása a következő szolgáltatásokat biztosítja:

a) problémaelemzés, problémamegoldás: a személyes célok meghatározásának segítése, a változtatásra motiváló tényezők feltárása, a szerhasználat, illetve -függés járulékos ártalmainak, káros következményeinek csökkentése, azonnali tanácsadás és segítségnyújtás a szolgáltatást csak eseti jelleggel igénybe vevők részére,

b) készségfejlesztés: életvitellel kapcsolatos tréningek szervezése vagy közvetítése, az önellátásra való képesség javítása és fenntartása,

c) pszicho-szociális rehabilitáció: a munkához való hozzájutás, a szabadidő szervezett eltöltésének segítése, szabadidős, önszorgító csoportok, támogató hálózatok szerveződésének segítése, tanácsadás, információnyújtás az egészségügyi, szociális, gyermekvédelmi ellátások és szolgáltatások, valamint a foglalkoztatási, oktatási, lakhatási lehetőségek igénybeviteléről.

(3) A szenvedélybetegek közösségi ellátása során az ellátást igénybevevő kérésére biztosítani kell az anonimitást. Ebben az esetben a személyes adatokat nem kell megadni, igazolni és nyilvántartani, illetve egyéni gondozási tervet nem kell készíteni.

(4) A szenvedélybetegek közösségi ellátására egyebekben e rendelet közösségi pszichiátriai ellátásra vonatkozó szabályait kell megfelelően alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a közösségi gondozóknak, illetve koordinátoroknak nem kell speciális képzésen részt venni.

III. Fejezet

SZAKOSÍTOTT ELLÁTÁSOK

1. Cím

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

40. § (1) A szakosított ellátást nyújtó intézményben gondozási egységeket és gondozási csoportokat kell kialakítani.

(2) A gondozási egység a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézményben elhelyezett személyek ellátásának szervezési alapegysége. A szociális intézményben húsz-ötven fős gondozási egységet kell kialakítani.

(3) A szociális intézményben az elhelyezést igénybe vevők egyéni gondozását tíz-húsz fős gondozási csoportok kialakításával végzik. A súlyos fogyatékos gyermekeket ellátó csoport maximális létszáma 8 fő. A súlyos fogyatékos gyermekeket ellátó csoportra a 2. számú mellékletben előírt szakmai létszámot az ápoló-gondozó létszám terhére átcsoportosítással lehet biztosítani.

(4) Ha egy intézmény keretében több szakosított ellátási forma működik, ellátási formánként külön-külön kell biztosítani az ellátás jellegének megfelelő személyi, tárgyi és szakmai feltételeket.

(5) A bentlakásos intézmény alapfeladatát meghaladó egyéb szolgáltatásokat is nyújthat. E szolgáltatásokat intézményi jogviszonyban nem álló személy is igénybe veheti.

(6) Az (5) bekezdés szerinti szolgáltatásért fizetendő térítés mértékét a külön jogszabályban foglalt figyelembevételével kell meghatározni.

(7) A 40-62. §-okban foglalt rendelkezéseket a nappali melegezőre, a hajléktalanok átmeneti szállására és éjjeli menedékhelyére, valamint a lakóotthonra nem kell alkalmazni.

Az intézmény tárgyi feltételei

41. § (1) A bentlakásos intézményben biztosítani kell a napi huszonnégy órás szolgálatot, a folyamatos működéshez szükséges személyi és tárgyi feltételeket.

(2) A bentlakásos intézményben ki kell alakítani

a) az éjszakai és nappali tartózkodásra (lakhatás),

b) a személyi tisztálkodásra,

c) az étkezésre,

d) az intézmény jellege szerinti közösségi együttlétre, tevékenységre (pl. társalgó, könyvtár, foglalkoztató, kápolna, imaterem), valamint mentális gondozásra,

e) az egészségügyi ellátás céljára (pl. orvosi szoba, betegszoba),

f) gondozási egységenként legalább húsz négyzetméter alapterületű közösségi együttlétre,

g) a látogatók fogadására

szolgáló helyiséget.

(3) Amennyiben az ellátást igénybe vevő az intézmény által biztosított étkeztetést nem veszi igénybe, a vásárolt élelmiszer intézményen belüli elfogyasztásának kulturált feltételeit biztosítani kell.

(4) A bentlakásos intézmény akkor alkalmas gondozási feladatok ellátására, ha

a) a lakószobában egy ellátottra legalább hat négyzetméternyi lakóterület,

b) tíz ellátottra legalább egy fürdőkád vagy zuhanyzó, valamint nemenkénti illemhely

jut és biztosított a folyamatos fűtés- és melegvíz-szolgáltatás.

42. § (1) Ha e rendelet másként nem rendelkezik, a bentlakásos intézményi lakószobában legfeljebb négy személy helyezhető el. Négynél több személyt egy lakószobában csak kivételesen indokolt esetben lehet elhelyezni, azonban ilyen esetben is biztosítani kell a 41. § (4) bekezdésének a) pontjában foglaltakat.

(2) Házaspárok (élettársak) elhelyezésére külön lakószobát kell biztosítani.

43. § Az átlagot jóval meghaladó minőségű elhelyezési körülménynek minősül

a) az olyan önálló, egy- vagy kétszemélyes lakrész, amely lakószobát, konyhát és fürdőszobát, esetleg egyéb helyiséget foglal magába; és egy ellátottra legalább tíz négyzetméter nagyságú lakóterület jut, vagy

b) az olyan egy- vagy kétszemélyes lakószoba, amelyhez önálló fürdőszoba tartozik,

és épülete korszerűen kialakított és berendezése teljes mértékben felszerelt (tv, hűtőszekrény, mosógép stb.).

44. § (1) A bentlakásos intézmény az ellátást igénybe vevő részére az Szt. 67. § (1) bekezdésében meghatározott teljes körű ellátást biztosítja.

(2) A bentlakásos intézményben folyó gondozási tevékenység alatt az intézmény szolgáltatását igénybe vevő személy részére nyújtott olyan fizikai, mentális és életvezetési segítséget kell érteni, amelynek során az igénybe vevő szociális, testi és szellemi állapotának megfelelő egyéni bánásmódban való részesítése keretében a hiányzó, vagy csak korlátozottan meglévő testi-szellemi funkcióinak helyreállítására kerül sor.

(3) A bentlakásos intézményben folyó ápolási tevékenység alatt a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény által biztosított gondozási feladatok ellátása során közvetlenül felmerülő és a szociális intézmény keretei között biztosítható egészségi állapot helyreállítását célzó tevékenységet kell érteni.

2000 (4) Az ellátást igénybe vevő önellátási mértékének megfelelő besorolást a 8. számú melléklet tartalmazza. Ez a besorolás képezi az alapját a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI. 24.) SzCsM rendelet 1. számú melléklete „B” fejezetének 3. pontja szerinti orvosi javaslatnak.

Étkeztetés megszervezése

45. § (1) A bentlakásos intézmény - a lakóotthon kivételével - az étkezést a bentlakók életkori sajátosságainak, valamint az egészséges táplálkozás követelményeinek megfelelően nyújtja, a szociális étkeztetésre vonatkozó szabályok figyelembevételével.

(2) Az ellátottak étkeztetése keretében legalább napi háromszori étkezést - ebből legalább egy alkalommal meleg ételt - kell biztosítani. A kiskorúak a főétkezéseken kívül naponta legalább kétszer kiegészítő étkeztetésben részesülnek.

(3) Ha az ellátást igénybe vevő egészségi állapota indokolja, részére - orvosi javaslatra - az orvos előírásainak megfelelő étkezési lehetőséget (pl. diéta, gyakoribb étkezés) kell biztosítani.

(4) Az ápoló-gondozó otthonokban a fekvőbetegek ellátása során gondoskodni kell a rendszeres folyadékbevitelről.

Ruházat, textilbiztosítás

46. § (1) Az ellátást igénybe vevő a bentlakásos intézményben saját ruházatát és textíliáját használja.

(2) Ha az ellátást igénybe vevő megfelelő mennyiségű és minőségű saját ruházattal nem rendelkezik, a teljes körű ellátás részeként nyújtott ruházat legalább három váltás fehérneműt és hálóruhát, valamint az évszaknak megfelelő legalább két váltás felső ruházatot és utcai cipőt - szükség szerint más lábbelit - tartalmaz.

(3) A kiskorú, valamint fogyatékos személyek részére - ha indokolt, a (2) bekezdésben foglaltakon túl - az életkornak megfelelő sportruházatot is biztosítani kell.

(4) Az intézményi ellátásban részesülő tanköteles fogyatékos személy részére a korai fejlesztéshez, fejlesztő felkészítéshez, valamint az iskolai tanulmányok folytatásához szükséges iskolai felszerelést is biztosítani kell.

(5) A (2) bekezdésben felsorolt ruházat összetételéről, mennyiségéről, a sportruházattal való ellátás indokoltságáról az intézmény vezetője dönt.

(6) Az ellátást igénybe vevő az intézmény által nyújtott ruházatot nem köteles használni, azonban saját ruházatának elhasználódása esetén is csak a (2) bekezdés szerinti ruházati ellátást igényelheti.

(7) A ruházat tisztításáról és javításáról az intézmény a házirendben meghatározott módon gondoskodik.

(8) Az intézmény vezetője az ellátást igénybe vevő szükségletei, valamint a ruházat elhasználódásának figyelembevételével gondoskodik a (2)-(3) bekezdés szerinti ruházat beszerzéséről, illetve cseréjéről.

47. § Azokban a bentlakásos intézményekben, ahol szervezett keretek között foglalkoztatás folyik, a foglalkoztatás jellege szerinti védő- és munkaruha ellátásról, valamint az egészséges és biztonságos munkavégzés feltételeiről az intézmény gondoskodik.

48. § (1) A személyes használatra kiadott ruházat az intézmény tulajdonát képezi és azt egyéni nyilvántartó lapon kell az ellátást igénybe vevő részére kiadni.

(2) A cselekvőképtelen, valamint a korlátozottan cselekvőképes személyek részére kiadott ruházatról a gondozási egység vezetője leltárt vezet.

49. § A bentlakásos intézmény a textíliával való ellátás keretében, valamint a személyi higiéné biztosítása érdekében ellátottanként

a) három váltás ágyneműt,

b) a tisztálkodást segítő három váltás textíliát, valamint a tisztálkodáshoz szükséges anyagokat, eszközöket,

c) a gyermekek és incontinens betegek ellátásához szükséges anyagokat, eszközöket
szükség szerint biztosítja.

Egészségügyi ellátás

50. § (1) A bentlakásos intézmény - a lakóotthon kivételével - biztosítja az ellátást igénybe vevők egészségügyi ellátását.

(2) Az egészségügyi ellátás keretében a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény köteles gondoskodni az igénybe vevő

a) egészségmegőrzését szolgáló felvilágosításáról,

b) rendszeres orvosi felügyeletéről,

c) szükség szerinti ápolásáról,

d) szakorvosi ellátásához való hozzájutásáról,

e) kórházi kezeléséhez való hozzájutásáról,

f) e rendeletben meghatározott gyógyszerellátásáról,

g) gyógyászati segédeszközökének biztosításáról.

(3) A bentlakásos szociális intézmény a rendszeres orvosi felügyelet keretében biztosítja az ellátást igénybe vevő egészségi állapotának folyamatos ellenőrzését, az egészségügyi tanácsadást, a szűrést, az orvos által elrendelt vizsgálat elvégzését - ha az intézmény keretei között megoldható -, gyógykezelését.

51. § (1) Az ellátásban részesülő személy részére előírt gyógyszer felhasználását a *9. számú melléklet* szerinti nyilvántartó lapon kell rögzíteni.

(2) A bentlakásos intézményben műszakonként az ellátottak egészségi állapotát érintő változásokról, illetve a velük kapcsolatos jelentősebb eseményekről sorszámozott eseménynaplót (átadó füzetet) kell vezetni.

52. § (1) Az intézménynek a (2) bekezdés szerinti gyógyszercsoportokból rendelkeznie kell az ellátásban részesülők rendszeres, illetve eseti gyógyszeres szükségletéhez igazodó megfelelő mennyiségű készlettel. Az alapgyógyszerkészletet havonta az intézmény orvosa állítja össze az intézmény vezető ápolójának, illetve osztályvezető ápolójának javaslata alapján. Az alapgyógyszerkészlet összeállításánál figyelemmel kell lenni az ellátást igénybe vevők egészségi állapotára, valamint az esetleg előforduló sürgős ellátás esetére is.

(2) Az ellátást igénybe vevők részére az alábbi gyógyszereket kell térítésmentesen biztosítani:

a) tápcsatorna és anyagszere

aa) antacidok (ATC-A02 A)

ab) peptikus fekély kezelésének gyógyszerei (ATC-A02 B)

ac) szintetikus görcsoldók (ATC-A03 A)

ad) propulsív szerek (ATC-A03 F)

ae) az epebetegségek egyéb terápiás készítményei (ATC-A05 A)

af) hashajtók (ATC-A06 A)

ag) bélfertőtlenítők, gyulladásgátlók (ATC-A07A, A07 E)

ah) bélmozgatást csökkentő szerek (ATC-A07 D)

ai) emésztívumok (ATC-A09 A)

aj) orális antidiabetikumok (ATC-A10 B);

- b)* vér és vérképző szerek
- ba)* anticoagulánsok (ATC-B01 A)
- bb)* vérzéscsillapítók (ATC-B02 A, B02 B)
- bc)* vérszegénység elleni készítmények (ATC-B03 A);
- c)* cardiovascularis rendszer
- ca)* szívglycosidok (ATC-C01 A)
- cb)* szívbetegségben használt értágítók (ATC-C01 D)
- cc)* vérnyomáscsökkentők (ATC-C02)
- cd)* vizelethajtók (ATC-C03)
- ce)* peripheriás értágítók (ATC-C04)
- cf)* capilláris-stabilizáló szerek (ATC-C05)
- cg)* beta-blokkolók (ATC-C07)
- ch)* heveny vérnyomás-emelkedés csökkentésére szolgáló szerek (ATC-C08 C)
- ci)* ACE-gátlók (ATC-C09 A);
- d)* antibiotikumok (ATC-J01);
- e)* váz- és izomrendszer
- ea)* gyulladásgátlók és reumaellenes készítmények (ATC-M01)
- eb)* ízületi és izomfájdalmak kezelésének készítményei (ATC-M02)
- ec)* izomrelaxánsok (ATC-M03 B);
- f)* idegrendszer
- fa)* fájdalomcsillapítók, lázcsökkentők (ATC-N02)
- fb)* antiepileptikumok (ATC-N03)
- fc)* antikolinerg antiparkinson szerek (ATC-N04 A)
- fd)* dopaminerg antiparkinson szerek (ATC-N04 B)
- fe)* antipszichotikumok (ATG-N05 A)
- ff)* anxiolytikumok (ATC-N05 B)
- fg)* altatók, nyugtatók (ATC-N05 C);
- g)* injekciózáshoz, infúzióhoz szükséges anyagok (fertőtlenítők, tűk, fecskendők, infúziós szerelékek);
- h)* kötszerek;
- i)* szűrővizsgálatokhoz szükséges reagensek, indikátorcsíkok.

(3) A bentlakásos intézmény a (2) bekezdés szerinti gyógyszercsoportba, valamint a rendszeres és eseti egyéni gyógyszeres szükséglet körébe tartozó gyógyszerek, továbbá a gyógyászati segédeszközök közül elsősorban a közgyógyellátási igazolványra felírható, illetve a társadalombiztosítás által támogatott gyógyszert és gyógyászati segédeszközt biztosítja, kivéve, ha az adott gyógyszercsoporton belül nincs közgyógyellátási igazolványra felírható gyógyszer, vagy nincs olyan közgyógyellátási igazolványra felírható gyógyszer, amely az adott betegség kezeléséhez megfelelő.

(4) A (2) bekezdésben meghatározott gyógyszercsoportok alapján összeállított alapgyógyszerek köréről részletes és pontos tájékoztatást kell adni az ellátást igénybe vevő részére.

(5) A (2) bekezdés alapján összeállított alapgyógyszerkészlet körébe tartozó gyógyszereken túlmenően felmerülő egyéni gyógyszeres szükséglet költségét - a (6) bekezdésben foglalt esetek kivételével - az ellátást igénybe vevő viseli.

(6) A bentlakásos intézmény viseli az ellátást igénybe vevő rendszeres és eseti egyéni gyógyszeres szükségletének

a) teljes költségét, ha

aa) az ellátást igénybe vevőnek a személyi térítési díj megfizetése után fennmaradó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (a továbbiakban: nyugdíjminimum) húsz százalékát, vagy

ab) az ellátást igénybe vevő részére a költőpénzt az intézmény biztosítja;

b) részleges költségét, ha az ellátást igénybe vevőnek a személyi térítési díj megfizetése után fennmaradó havi jövedelme meghaladja a nyugdíjminimum húsz százalékát, azonban ez a jövedelem nem fedezi az ellátást igénybe vevő egyéni gyógyszeres szükségletének költségét. Ebben az esetben a bentlakásos intézmény az ellátást igénybe vevő jövedelmének a költőpénz összegét meghaladó részét az egyéni gyógyszeres szükséglet mértékéig kiegészíti.

(7) A (6) bekezdésben foglaltakon túlmenően a pszichiátriai betegeket, a szenvedélybetegeket és a hajléktalan személyeket ellátó intézmény - az ellátást igénybe vevő személyi és jövedelmi helyzetére tekintettel - az intézményi orvos javaslatára az intézményvezető döntése alapján a (2) bekezdés szerinti alapgyógyszerkészlet körébe nem tartozó, de az ellátást igénybe vevő gondozásához közvetlenül szükséges egyéni gyógyszeres szükséglet teljes költségét átvállalhatja.

(8) A (6) bekezdésben foglaltaktól eltérően az intézmény nem köteles az egyéni gyógyszeres szükséglet költségének a viselésére, ha

a) az ellátást igénybe vevő az Szt. 117. § (4) bekezdésében meghatározott jelentős készpénzvagyonnal rendelkezik, vagy

b) az ellátást igénybe vevő az Szt. 117. § (4) bekezdésében meghatározott olyan jelentős ingatlanvagyon tulajdonosa, amely felett rendelkezési jogát más személynek az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett joga nem korlátozza, vagy

c) az ellátást igénybe vevőnek az Szt. 4. §-a (1) bekezdésének g) pontja szerinti tartásra köteles és képes hozzátartozója van, vagy

d) az ellátást igénybe vevő a (6) bekezdés b) pontja szerinti gyógyszerköltség reá eső részét nem fizeti meg.

(9) A gyógyászati segédeszköz ellátása körében az intézmény feladata a testtávoli eszköznek az intézmény költségén, a testközeleli segédeszköznek az ellátott költségén történő biztosítása. Ha a testközeleli segédeszköz költségeinek viselésére az ellátott jövedelmi helyzete alapján nem képes, a költségviselés tekintetében a (6) bekezdésben foglaltak szerint kell eljárni.

52/A. § Az intézmény vezetője a személyi térítési díj megállapításával egyidejűleg értesíti az ellátást igénybe vevőt az intézmény által viselt, illetve átvállalt gyógyszerköltség, illetve gyógyászati segédeszköz költség mértékéről. A költségek viselésének megállapítása tekintetében tett intézményvezetői intézkedés ellen az ellátást igénybe vevő

a) állami fenntartású intézmény esetén az Szt. 115. §-ának (4) bekezdése szerint a fenntartóhoz,

b) nem állami és egyházi intézmény esetén a fenntartóhoz panasszal fordulhat.

53. § (1) Ha a bentlakásos intézményben élő ellátott egészségügyi ellátásban részesül, az ellátást nyújtó orvos a 6/1992. (III. 31.) NM rendelet 2. számú melléklete szerinti egészségügyi személyi lapot (raktári szám: A. 3510-170) kiállítja, illetve vezeti. A dokumentáció vezetésére, kezelésére az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 24. §-ának, 136-137. §-ainak rendelkezései irányadóak.

(2) Az intézmény orvosának megkeresésére az ellátást igénybe vevő házi-, illetve kezelőorvosa megküldi az intézményi ellátás és gyógykezelés szempontjából szükséges egészségügyi adatokat. E bekezdés alkalmazásában gyógykezelésnek minősül a megelőzés és a rehabilitáció is.

(3) Ha az ellátást igénybe vevőt másik bentlakásos intézménybe helyezik át, az egészségügyi adat kezelésével megbízott személy az ellátást igénybe vevő egészségügyi adatait külön kérés nélkül továbbítja.

A mentálhigiénés ellátás biztosítása

54. § (1) A bentlakásos intézmény feladatkörében gondoskodik az ellátást igénybe vevő mentálhigiénés ellátásáról. Ennek keretében biztosítja

a) a személyre szabott bánásmódot,

b) a konfliktushelyzetek kialakulásának megelőzése érdekében az egyéni, csoportos megbeszélést,

c) a szabadidő kulturált eltöltésének feltételeit,

d) a szükség szerinti pszichoterápiás foglalkozást,

e) az ellátottak családi és társadalmi kapcsolatai fenntartásának feltételeit,

f) a gondozási, illetve rehabilitációs tervek megvalósítását,

g) a hitélet gyakorlásának feltételeit, és

h) segíti, támogatja az intézményen belüli kis közösségek, társas kapcsolatok kialakulását és működését.

(2) A bentlakásos intézménynek mindent meg kell tennie az ellátást igénybe vevő testi-lelki aktivitása fenntartásának, megőrzésének érdekében.

(3) Az ellátást igénybe vevő korának, egészségi állapotának, képességeinek és egyéni adottságainak figyelembevételével szükséges szervezni

a) az aktivitást segítő fizikai tevékenységeket (séta, sporttevékenység, fekvőbetegek levegőztetése, ágytorna stb.),

b) a szellemi és szórakoztató tevékenységeket (pl. előadások, olvasás, felolvasás, rádióhallgatás, tévénézés, kártya- és társasjátékok, vetélkedők, zenehallgatás stb.),

c) a kulturális tevékenységeket (pl. rendezvények, ünnepek, névnapok, színház-, mozi-, múzeumlátogatások, kirándulások, kiállítások stb.).

(4) Az aktivitást segítő tevékenységeket - az ellátást igénybe vevők közreműködésével - előre kell tervezni és a megvalósítás folyamatosságát, rendszerességét biztosítani szükséges.

(5) Az intézményi életformához való alkalmazkodás elősegítése, az igénybe vevők mentálhigiénés ellátásának biztosítása a szociális intézmény valamennyi dolgozójának a feladata.

(6) Az intézmény vezetője, ha az ellátást igénybe vevő gondnokság alá helyezése szükséges, intézkedést kezdeményez a lakóhely szerint illetékes gyámhivatalnál.

55. § (1) A bentlakásos intézmény szervezi a munkavégzésre képes ellátottak foglalkoztatását, valamint a meglévő képességek fejlesztését, szinten tartását. Az ellátást igénybe vevő életkorának és egészségi állapotának megfelelően a foglalkoztatás lehet

- a) munkavégzési célú,
- b) terápiás célú, képességfejlesztő,
- c) képzési célú.

(2) A munkavégzési célú foglalkoztatás formái különösen

a) az intézmény működési körén belül szervezett munkavégzés,
b) az intézmény közreműködésével más gazdálkodó szervezet részére végzett munka vagy az intézmény által végzett vállalkozási tevékenység,

c) az a) és b) pont alá nem tartozó, más jogviszony keretében történő munkavégzés.

56. § (1) Az intézmény működési körén belül szervezett munkavégzési célú foglalkoztatás lehet az igazgatási, gazdasági vagy az ellátást igénybe vevők művelődését, szórakozását szolgáló részlegekben, valamint az intézmény közvetlen környezetében, kertben végzett munka.

(2) Az intézmény működési körén belül szervezett foglalkoztatásért az érintett munkajutalomban részesíthető. A munkajutalom a foglalkoztatás jellegétől függően differenciált, amelynek havi összegét a munkalapon rögzített tevékenység jellege és a munkában töltött idő alapján az intézmény vezetője és a foglalkoztatást vezető szakember határozza meg, azonban havi összege nem lehet kevesebb a nyugdíjminimum húsz százalékánál.

(3) Munkajutalomban minden, az intézmény működési körén belül szervezett foglalkoztatásban részt vevő ellátott részesíthető, függetlenül attól, hogy rendszeres havi jövedelemmel rendelkezik-e vagy sem. Ha az ellátott költségekben részesül, a költségek összege nem csökkenthető a munkajutalom összegével.

(4) A jutalmazás gyakoriságáról, a jutalomban részesülő személyekről, valamint annak alkalmankénti összegéről a foglalkoztatásban való részvétel figyelembevételével az intézmény vezetője - a foglalkoztatást segítő dolgozók javaslata alapján - határoz.

57. § (1) A terápiás és képességfejlesztő foglalkoztatás célja a megmaradt képességek fejlesztése, szinten tartása. A terápiás foglalkoztatás szervezhető az intézmény környezetében, foglalkoztató helyiségben és az intézményen kívül is.

(2) A terápiás és képességfejlesztő foglalkoztatásból származó eredmény az intézményben nyújtott ellátás színvonalának emelésére, valamint a foglalkoztatásban közvetlenül részt vevők díjazására fordítható. A foglalkoztatásban közreműködő személyek díjazásának mértékét a házirend határozza meg.

(3) A képességfejlesztő foglalkoztatás szervezésére akkor kerülhet sor, ha a munkavégzés intézményen belüli - házirendben rögzített - feltételei adottak.

(4) Az intézmény vezetője az ellátást igénybe vevő kérésére - indokolt esetben - segítséget nyújt az ellátást igénybe vevő munkaviszony vagy más jogviszony keretében történő rendszeres vagy alkalmi foglalkoztatásához.

58. § (1) Képzési célú foglalkoztatást abban a rehabilitációs intézményben kell szervezni, ahol az ellátást igénybe vevő eredményes rehabilitációjához az szükséges.

(2) A képzési célú foglalkoztatás biztosításánál figyelemmel kell lenni a rehabilitálandó személy képességeire, illetve arra, hogy az a lakóhelyi környezetébe való visszatérést szolgálja, a megszerzett ismeret hasznosítani tudja az intézményi ellátás megszűnését követően is.

A tankötelezett korú gyermekek oktatásának megszervezése

59. § A gyermekkorú személyeket ellátó bentlakásos intézmény gondoskodik a tankötelezettségi kort elért gyermek tanulási képessége vizsgálatának megszervezéséről, valamint a gyermek állapotának megfelelő képzési kötelezettsége teljesítésének feltételeiről gyógypedagógiai fejlesztéséről és indokolt esetben a tankötelezettség és képzési kötelezettség teljesítésének feltételeiről.

Az érték- és vagyonmegőrzés szabályai

60. § (1) Az érték- és vagyonmegőrzésre átvett tárgyakról az intézmény vezetője tételes felsorolás alapján átvételi elismervényt készít, és annak egy példányát átadja az ellátást igénybe vevőnek, illetve törvényes képviselőjének. Az értéktárgyak átadását és átvételét két tanú jelenlétében kell elvégezni. Az értéktárgyak biztonságos megőrzéséről az intézmény vezetője gondoskodik.

(2) Az ellátást igénybe vevőtől átvett készpénzt elsősorban az ellátást igénybe vevő, illetve törvényes képviselőjének meghatalmazása szerint az intézményben vagy pénzügyintézetben kell megőrizni. A házirend tartalmazza, hogy milyen esetekben szükséges a készpénzt - pénzügyintézetben - betét formájában megőrizni. A készpénz betétben való elhelyezéséről a pénz átvételétől számított négy munkanapon belül az intézmény vezetője gondoskodik. A készpénz betétben történő elhelyezéséig annak megőrzését a pénzügykezelési szabályzatban foglaltak szerint kell biztosítani.

61. § (1) A bentlakásos intézményben az ellátott személy készpénzének kezelése saját vagy törvényes képviselőjének írásbeli nyilatkozata szerint személyes nyilvántartású letét formájában is történhet. A letétben elhelyezett készpénz elsősorban a személyes szükségletek kielégítését szolgálja.

(2) A személyes szükséglet körébe tartozik különösen az intézményi ellátást meghaladó mennyiségű vagy minőségű ételmeztetés, ruházat, valamint textília. A felsoroltakon kívül személyes szükségletek kielégítését szolgálja még a személyes használati tárgy (pl. televízió, magnetofon, rádió, hűtőszekrény) és szolgáltatás (pl. fodrász, kirándulás, kulturális program) is.

(3) A készpénz kezeléséről, a kezelésre jogosult személyekről, valamint a pénz felhasználásának és elszámolásának módjáról a pénzügykezelési szabályzatban kell rendelkezni.

Az intézményben elhunytak eltemettetésének megszervezése

62. § (1) A bentlakásos intézményben elhunytakkal kapcsolatos teendők ellátását az intézmény vezetője szervezi. Ennek keretében kell gondoskodni az elhunyt

- a) elkülönítéséről,
- b) végtisztességre való felkészítéséről,
- c) a törvényes képviselő, valamint a közeli hozzátartozók értesítéséről,
- d) ingóságainak számbavételéről, megőrzéséről, letétbe helyezéséről, valamint a hagyatéki végzést követően az örökösöknek történő átadásáról.

(2) Az elhunyt ingóságairól a halál beálltát követően azonnal jegyzéket készít a haláleset időpontjában műszakot vezető dolgozó. A jegyzéket két tanúval alá kell írni.

(3) A közeli hozzátartozó értesítéséről legkésőbb a halálesetet követő napon kell gondoskodni. Az eltemettetés megszervezéséről az örökösök gondoskodnak.

(4) Ha az elhunyt halála előtt az eltemettetéséről rendelkezett az intézmény felé és a takarékbetétje elhelyezésekor kedvezményezettként az intézményt jelölte meg elhalálása esetére, az intézményvezető a visszafizetett takarékbetétből gondoskodik a temetésről.

(5) Az intézmény vezetője - amennyiben nincs, vagy nem lelhető fel az eltemettetésre köteles személy, vagy az eltemettetésre köteles személy nem gondoskodik a temetésről - az elhunyt személy köztemetésének elrendelése iránt intézkedik a haláleset szerint illetékes települési önkormányzatnál.

(6) Ha az örökös az elhunyt intézményben maradt ingóságaiért a hagyatéki végzés jogerőre emelkedését követően nem jelentkezik, az intézményvezető határidő megjelölésével felszólítja annak átvételére. Ha az örökös a kitűzött határidő elteltéig az ingóságot nem szállítja el, az intézmény azt értékesítheti vagy felhasználhatja (Ptk. 196-197. §).

2. Cím

AZ ÁPOLÁST, GONDOZÁST NYÚJTÓ INTÉZMÉNYEKRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK

63. § (1) Az ápolást-gondozást nyújtó otthon az ellátást igénybe vevő teljes körű ellátása, ápolása-gondozása mellett biztosítja szükség szerinti

- a) foglalkoztatását, és
- b) egyéb rehabilitációs, rehabilitációs jellegű ellátását.

(2) A fogyatékos személyek otthonában csak első életévét betöltött személy gondozható.

64. § A látásfogyatékosok otthonában olyan látássérült személyeket kell elhelyezni, akik önmagukról gondoskodni más körülmények között nem tudnak, valamint olyan további szolgáltatásokat igényelnek - különös tekintettel oktatásukra, képzésükre -, mely más szervezeti keretek között nem oldható meg, vagy aránytalanul nagyobb költséggel járna.

65. § A mozgásfogyatékosok otthona olyan személynek az ellátását biztosítja, akinek mozgáskorlátozottságát az öregségi nyugdíjkorhatár betöltését megelőzően állapították meg, állapota gyógyintézeti kezelést nem igényel, valamint rehabilitációs intézményi ellátásban nem részesíthető.

66. § Értelmi fogyatékosok otthonában a középsúlyos vagy súlyos értelmi fogyatékos, valamint értelmi és más fogyatékoságban szenvedő, állandó és folyamatos ápolást igénylő személyek ápolása és gondozása történik.

67. § (1) A szenvedélybetegek otthona a kábítószer használó, a gyógyszert kóros mértékben fogyasztó, valamint egyéb hasonló függőséget okozó anyaggal (szerrel) visszaélő személyek gondozását végzi, akik önálló életvitelre időlegesen nem képesek, és gyógyintézeti kezelést nem igényelnek.

(2) Ha egy intézmény keretében több betegségi típusban szenvedő személyt látnak el, betegségi típusonként külön gondozási egységet kell szervezni.

(3) A pszichiátriai betegek otthona, valamint a szenvedélybetegek otthona a személyes gondoskodás más formáival együtt csak akkor szervezhető, ha az ellátást igénybe vevő elkülönített ellátása biztosított.

3. Cím

A REHABILITÁCIÓS INTÉZMÉNYEKRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK

68. § (1) A rehabilitációs intézményi keretek között indokolt biztosítani annak a rászoruló személynek az elhelyezését, akinek az egészségi, a pszichés, a mentális, a szociális állapota a rehabilitáció több területén, együttesen zajló, komplex, átfogó segítséget igényel és ennek hatékony megoldása ambuláns formában vagy más intézményi keretek között nem valósítható meg.

(2) A fogyatékos személyek rehabilitációs intézményébe való bekerülést megelőzően pálya- és munkaalkalmassági vizsgálatot kell végezni.

(3) A rehabilitációs intézmény feladata az intézményi ellátást igénybe vevő önálló életvezetési képességeinek kialakítása, illetve helyreállítása, fejlesztése, továbbá a társadalomba történő be-, illetve visszailleszkedésének támogatása és az utógondozás megszervezése.

(4) A rehabilitációs intézményt úgy kell kialakítani, hogy a képzés és foglalkoztatás céljára szolgáló helyiségek alapterülete legalább kétszerese legyen az ellátást igénybe vevő személyek elhelyezésére szolgáló lakóterület előírt alapterületének.

69. § (1) A rehabilitációs intézmény az ellátást igénybe vevők rehabilitációja, rehabilitációja (a továbbiakban: rehabilitáció) mellett biztosítja szükség szerint a rászorulóknak egészségi állapota szerinti ápolását, gondozását is. Az ellátást igénybe vevő ápolását, gondozását az intézményben elkülönítetten kell megszervezni.

(2) Az ápolási részlegben ellátott igénybe vevők részére folyamatosan biztosítani kell az ápoláshoz szükséges egészségügyi feltételeket, valamint felszereléseket.

(3) A rehabilitációs intézményben alkalmazott ápolók, szociális gondozók feladatkörét úgy kell kialakítani, hogy munkaidejüket a szükség szerinti ápolási feladatok mellett, többségükben a segítő gondozói feladatok tegyék ki az ellátottak rehabilitációja érdekében.

70. § (1) A rehabilitációs intézmény a komplex rehabilitációs tevékenység részeként az ellátást igénybe vevők életkora, mentális állapota és egészségi állapota szerint, a személyre szabott rehabilitációs programnak megfelelően

a) iskolarendszerű, iskolarendszeren kívüli vagy tanfolyami oktatást, képzést nyújt, valamint szervezi az ezekhez történő hozzájutást, különös tekintettel az integrált oktatás lehetőségének biztosítását,

b) tematikus foglalkozásokat, szocioterápiás eljárásokat, szocializációs programokat szervez,

c) munkavégzési célú foglalkoztatást, képzést vagy képességfejlesztést nyújt,

d) szabadidős, kulturális és közösségi programokat biztosít, illetve szervez,

e) folyamatosan biztosítja az egyénre koncentráló szociális, pszichés és mentális segítséget.

(2) Az iskolarendszerű, iskolarendszeren kívüli vagy tanfolyami oktatást, képzést azon ellátást igénybe vevőknek is meg kell szervezni, akik állapotuk miatt csak egyénileg képezhetők, oktathatók.

71. § A rehabilitációs intézmény vezetője a gondozás megszűnésének várható időpontját megelőző hat hónappal - az utógondozás előkészítése érdekében - megkeresi az ellátott családját, valamint az ellátást igénybe vevő lakóhelye szerint illetékes

a) települési önkormányzat jegyzőjét a családi és lakóhelyi környezetbe történő visszahelyezés előkészítése,

b) megyei, fővárosi munkaügyi központot az esetleges munkavállalási lehetőség elősegítése érdekében.

72. § (1) Ha az ellátást igénybe vevő lakóhelyén vagy ahhoz legközelebb eső településen a külön jogszabály szerinti védett munkahely, célszervezet, illetve szociális foglalkoztató (a továbbiakban: védett munkahely) működik, és ott az érintett foglalkoztatására lehetőség van, az intézményvezető a védett munkahelyet közvetlenül is megkeresi.

Ez a rendelkezés irányadó akkor is, ha az ellátást igénybe vevő foglalkoztatására egyéb munkahely keretében van lehetőség.

(2) A rehabilitációs intézmény az ellátást igénybe vevő munkahelyi beilleszkedésének elősegítése mellett közreműködik munkaköri feladatainak betanításában is.

73. § (1) Ha az ellátást igénybe vevő intézményi jogviszonya a sikeres rehabilitáció következtében megszűnt, az intézmény a gondozás megszűnésétől számított legalább hat hónapig a rehabilitált személy utógondozását végzi. Utógondozás a rehabilitációs intézménybe elhelyezett személy intézmény elhagyását követő állapotának figyelemmel kísérése, különös tekintettel a lakókörnyezetébe történő beilleszkedésében, a munkavégzéssel, életkörülményeivel, napi ritmusával kapcsolatos problémáinak megoldásában, az egyéni konfliktusok kezelésében történő segítségnyújtás.

(2) Az utógondozás körébe tartozik különösen a rehabilitált személy

- a) környezetének tájékoztatása az ellátott személy befogadására vonatkozóan,
- b) lakóhelye szerinti alapellátást végző szociális intézményekkel való kapcsolatfelvétel,
- c) munkahelyi beilleszkedésének elősegítése,
- d) családja és a b) pont szerinti intézmények részére történő tanácsadás.

4. Cím

NAPPALI INTÉZMÉNYEKRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK

Általános szabályok

74. § A nappali ellátást biztosító intézmény

a) az ellátást igénybe vevők részére szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatást nyújt,

b) a helyi igényeknek megfelelő közösségi programokat szervez, valamint helyet biztosít a közösségi szervezésű programoknak, csoportoknak,

c) biztosítja, hogy a szolgáltatás nyitott formában, az ellátotti kör és a lakosság által egyaránt elérhető módon működjön.

75. § (1) Nappali ellátás biztosítására az az intézmény alkalmas, amelyik rendelkezik

- a) a közösségi együttlétre,
- b) a pihenésre,
- c) a személyi tisztálkodásra,
- d) a személyes ruházat tisztítására,
- e) az étel melegítésére, tálalására és elfogyasztására szolgáló helyiségekkel.

(2) A fogyatékos személyek és szenvedélybetegek nappali intézményében többfunkciós helyiséget kell biztosítani, melyben lehetőség van foglalkoztatás, szabadidős program lebonyolítására.

76. § A nappali ellátást nyújtó intézmények nyitvatartási idejét a helyi igényeknek megfelelően kell meghatározni, de az napi hat óránál kevesebb nem lehet.

77. § (1) A nappali ellátást nyújtó intézmények szolgáltatásai különösen

- a) igény szerint meleg étel biztosítása,
- b) szabadidős programok szervezése,
- c) szükség szerint az egészségügyi alapellátás megszervezése, a szakellátásokhoz való hozzájutás segítése,
- d) hivatalos ügyek intézésének segítése,
- e) munkavégzés lehetőségének szervezése,
- f) életvitelre vonatkozó tanácsadás, életvezetés segítése,
- g) speciális önszerveződő csoportok támogatása, működésének, szervezésének segítése.

(2) Az igényelt napi egyszeri meleg étkezéstről az 5. számú mellékletben foglaltaknak megfelelően kell gondoskodni.

(3) Szabadidős programok szervezésének minősül az is, ha az intézmény az ellátást igénybe vevők részére sajtótermékeket, könyveket, kártya- és társasjátékokat, tömegkommunikációs eszközöket biztosít, rendezvényeket szervez.

(4) Az intézmény által nyújtott egészségügyi ellátás körébe tartozik a felvilágosító előadások szervezése, tanácsadás az egészséges életmódról, gyógytorna lehetőségének biztosítása, valamint a mentális gondozás.

78. § (1) Ha az ellátást igénybe vevők foglalkoztatását a nappali ellátást nyújtó intézmény biztosítja, a foglalkoztatásból származó, a ráfordítás összegével csökkentett bevétel legalább ötven százalékát az ellátást igénybe vevő részére ki kell adni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti bevétel ki nem fizetett részét közösségi célra kell felhasználni.

79. § (1) Az intézmény vezetője a nappali ellátást nyújtó intézményekben a *10. számú melléklet* szerinti látogatási és eseménynaplót vezeti.

(2) A nyilvántartás alapján a gondozási napokat havonta és évente az intézményvezető összesíti. Ez alapját képezi az állami normatíva felhasználásának, elszámolásának, a mindenkori éves költségvetési törvény figyelembevételével.

79/A. § (1) A nappali ellátásban részesülő személyre a gondozást végző személy egyéni gondozási tervei készíti. A gondozási tervet az igénybevételt követő egy hónapon belül kell elkészíteni. Nem kell gondozási tervet készíteni abban az esetben, ha az ellátott kizárólag

- a) tanácsadásban,
- b) alacsonyküszöbű vagy ártalomcsökkentő szolgáltatásban,
- c) nappali melegedő szolgáltatásában

részesül.

80. § A nappali ellátást nyújtó intézmény házirendje tartalmazza

- a) az intézmény nyitvatartási idejét,
- b) az intézmény által nyújtott szolgáltatások körét,
- c) az étkezések számát és az étkeztetés rendjét,
- d) az intézmény által szervezett foglalkoztatásból származó bevétel felhasználására vonatkozó előírásokat,
- e) az intézményi jogviszony megszűnésének szabályait,
- f) az intézmény alapfeladatát meghaladó program, szolgáltatás körét és térítési díját.

A fogyatékos személyek nappali intézményére vonatkozó különös szabályok

81. § (1) Fogyatékos személyek nappali intézményében három éven aluli gyermek nem gondozható.

(2) Fogyatékos személyek nappali intézményében nem gondozható az a személy, aki

- a) veszélyeztető magatartást tanúsít,
- b) önálló helyzetváltoztatásra még segédeszközzel sem képes,
- c) önellátásra nem képes,
- d) orvosi ellátást és állandó ápolást igényel.

(3) Az (1)-(2) bekezdésben foglaltakon túl az a gyermek sem gondozható fogyatékosok nappali intézményében, aki gyógypedagógiai nevelésre, oktatásra alkalmas és felvétele, elhelyezése a korának, állapotának megfelelő nevelési, oktatási intézményben biztosítható.

(4) Fogyatékos személyek intézményébe az ellátottakat csak próbaidővel lehet felvenni. A próbaidő tartama három hónapnál hosszabb nem lehet.

82. § (1) A fogyatékos személyek nappali intézményében hat-nyolc fős gondozási csoportot kell kialakítani. A gondozási csoportok kialakítása során figyelemmel kell lenni az ellátást igénybe vevők életkorára és fejlettségi szintjére.

(2) A fogyatékos személyek nappali intézménye a 77. §-ban foglaltakon túl az ellátást igénybe vevők számára egyéni fejlesztő programokra épülő gyógypedagógiai foglalkozást szervez.

A pszichiátriai betegek nappali intézményére vonatkozó különös szabályok

83. § (1) A pszichiátriai betegek nappali intézménye az öntevékenységre, az önségítésre épülve biztosítja az ellátást igénybe vevők igényei alapján a kulturális, szabadidős, tájékoztató, képzési, átképzési állásközvetítő, védett lakhatást elősegítő, lakossági és családi programok, találkozók szervezését, lebonyolítását. Az intézmény szolgáltatásai körében egyéni, csoportos, pár- és családterápiákat is szervezhet.

(2) A pszichiátriai betegek nappali intézményében olyan programokat kell biztosítani, melyek lehetővé teszik az ellátást igénybe vevőnek a társadalomba, a korábbi közösségébe történő visszailleszkedését. Ennek keretében a nappali intézmény programjai nyitottak, kívülállók számára is hozzáférhetőek. Ennek érdekében a nappali intézmény elhelyezését lehetőség szerint a település könnyen elérhető, jól megközelíthető területén kell kialakítani.

(3) A nappali intézmény működésének nem része a pszichiátriai gondozás, de az intézményben dolgozó szociális munkás révén szükség szerint kapcsolatot kell tartani az ellátott kezelőorvosával, vagy az ideggondozóval, továbbá a hozzátartozókkal, valamint olyan személyekkel, akik fontos szerepet játszanak az ellátott életében.

(4) Az intézmény a pszichiátriai betegek ellátása mellett szolgáltatást nyújthat a promóció és elsődleges prevenció céljával a mentálisan sérült, krízisben levő személyek részére is.

A szenvedélybetegek nappali intézményére vonatkozó különös szabályok

84. § (1) A szenvedélybetegek nappali intézménye az önkéntességre és a speciális segítő programokra épülve biztosítja az ellátást igénybe vevők igényei alapján a felvilágosító, tanácsadó, tájékoztató, kulturális, szabadidős, képzési, átképzési állásközvetítő, védett lakhatást elősegítő, lakossági és családi programok szervezését és lebonyolítását, valamint alacsonyküszöbű és ártalomcsökkentő szolgáltatást nyújt.

(2) A szenvedélybetegek nappali intézményében olyan programokat kell szervezni, melyek elősegítik az ellátást igénybe vevő rehabilitációját, a társadalomba, korábbi közösségébe való visszailleszkedését, valamint a szenvedélybetegek minél szélesebb körben való elérését. Ennek megfelelően a nappali intézmény programjai nyitottak, az intézményi ellátást igénybe nem vevő személy számára is hozzáférhetőek.

(3) A szenvedélybetegek nappali intézményének nem feladata az alkohol-, drog- és egyéb függőségi problémával küzdő személyek egészségügyi gondozása, azonban az intézményben szervezett foglalkozások és programok révén törekedni kell az életmód-változtatás ösztönzésére, a visszaesés megelőzésére, illetve az intézményben dolgozó szociális munkás révén szükség szerint kapcsolatot kell tartani az ellátott kezelőorvosával, vagy az egészségügyi gondozást végző szakemberrel, továbbá a hozzátartozókkal.

5. Cím

AZ ÁTMENETI ELHELVEZÉST NYÚJTÓ INTÉZMÉNYEKRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK

85. § (1) Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézményi ellátásra legfeljebb egy évig kerülhet sor.

(2) Az (1) bekezdés szerinti határidő elteltét megelőzően egy hónappal az intézmény vezetője megvizsgálja, hogy az ellátást igénybe vevő családi környezetébe visszahelyezhető-e, illetve ellátása személyes gondoskodás útján biztosítható-e.

(3) Ha az ellátást igénybe vevő családi környezetébe nem helyezhető vissza, az intézmény vezetője az ellátás időtartamát további egy évvel meghosszabbíthatja.

(4) Ha az ellátást igénybe vevőt más, személyes gondoskodást nyújtó intézményben el lehet látni, a megfelelő intézménybe történő áthelyezés lehetőségéről az intézmény vezetője tájékoztatást ad. Az új intézménybe történő elhelyezésig az ellátást igénybe vevő ellátását változatlan feltételekkel kell biztosítani.

(5) Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézményekre az 50. § (2) bekezdés g) pontjában, az 54. § (1) bekezdés d) pontjában, az 55. § (1) bekezdés a) és c) pontjában, (2) bekezdésében, 56. §-ában, 58-59. §-ában foglaltakat nem kell alkalmazni.

86. § (1) A fogyatékos személyek gondozóházában lehetőség szerint a fogyatékoság jellege szerint elkülönített gondozási egységekben kell az ellátást megszervezni.

(2) Az intézmény vezetője a gondozási egységeket az ellátást igénybe vevők életkora és fejlettségi szintje szerint alakítja ki.

87. § (1) A pszichiátriai betegek átmeneti intézménye a mentális és pszichiátriai problémákkal küzdő személy részére nyújt ideiglenes elhelyezést.

(2) A szenvedélybetegek átmeneti intézménye az alkohol-, drog- és egyéb függőségi problémával küzdő személy részére nyújt ideiglenes elhelyezést.

(3) A pszichiátriai betegek, valamint a szenvedélybetegek átmeneti intézményében folyó munka célja az önálló életvitel feltételeinek fenntartása a szociális segítségnyújtás lehetőségeinek felhasználásával és speciális programok szervezésével (kétségfejlesztés, stresszkezelés, munkavállalással kapcsolatos tréningek, szociális esetmunka, életvezetési készségek fejlesztésének elősegítése, szabadidős programok).

6. Cím

A LAKÓOTTHON

A lakóotthonra vonatkozó általános szabályok

A lakóotthon létrehozása

88. § (1) A lakóotthon a következő formákban működtethető:

- a) már működő - fogyatékos személyeket, illetve pszichiátriai betegeket ellátó - ápoló-gondozó otthonhoz, valamint rehabilitációs intézményhez kapcsolódóan, vagy
- b) önálló szervezetben.

(2) A lakóotthonban olyan elhelyezési körülményeket kell biztosítani, amely lehetővé teszi az ellátást igénybe vevő egyéni igényeinek minél szélesebb körű figyelembevételét.

(3) Tízennégy fő befogadására alkalmas lakóotthon akkor hozható létre, ha

- a) az intézmény kialakítására csak egy már meglévő épületben van mód, és
- b) az épület adottságai, méretei ezt indokoltá teszik.

89. § (1) A lakóotthonba az a személy helyezhető el, aki

- a) önellátásra legalább részben képes,
- b) elégséges jövedelemmel rendelkezik az új életforma költségeinek viseléséhez,
- c) folyamatos tartós ápolást, felügyeletet nem igényel.

(2) A lakóotthonban - a szociális intézményből történő áthelyezés esetén - az (1) bekezdésben foglaltakon túl az a személy helyezhető el, aki az egyéni gondozási és egyéni fejlesztési terv részét képező egyéni fejlesztő program lezárását követően elfogadja a kihelyezést.

(3) A lakóotthonban ellátottakat próbaidővel is fel lehet venni. A próbaidő tartama hat hónapnál hosszabb nem lehet.

(4) A lakóotthonban azonos és különböző típusú betegségben, fogyatékoságban szenvedő személyek egyaránt elhelyezhetők, figyelemmel kell azonban lenni az ellátást igénybe vevőkről készített szakorvosi véleményre.

(5) A rehabilitációs célú lakóotthonban különböző ellátási csoportba tartozó személyek is elhelyezhetők, ha egyéni rehabilitációs programjuk, egyéni fejlesztési tervük az együttműködést lehetővé teszi.

90. § (1) Az intézmény vezetőjének feladata, hogy megállapítsa az önellátásra való képesség mértékét, figyelembe véve az intézmény orvosának, a felülvizsgálatot végző bizottságnak, esetleg az ellátottat kezelő szakorvosnak a véleményét.

(2) Az intézmény mellett működő lakóotthon számára igény szerint biztosítani kell a szükséges szolgáltatásokat (pl. étkeztetés, foglalkoztatás, mosatás stb.). Az önállóan működő lakóotthonban szükség szerint kell a szolgáltatásokat a fenntartónak megszervezni. A lakóotthonban folyó szakmai munkát az intézmény vezetője felügyeli.

91. § (1) Ha a lakóotthoni ellátásban részesülő személy egészségi állapotában változás következik be, részére a szükséges egészségügyi, ápolási, gondozási szolgáltatásokat ideiglenesen biztosítani kell.

(2) Tartós állapot rosszabbodás esetén intézkedni kell az ellátást igénybe vevő állapotának megfelelő elhelyezésről.

A lakóotthon szakmai feladatai

92. § (1) A lakóotthoni ellátás során - az intézmény sajátosságaitól függetlenül - biztosítani kell

a) a lakóhelyi, munkahelyi feladatok és a szabadidő eltöltésének szétválasztását, lehetőség szerint foglalkoztatást, esetleg szabadidős tevékenységeket, illetve azok szervezését,

b) az ellátást igénybe vevő életkörülményeivel kapcsolatos problémák önálló megoldását, szükség esetén segítséget a döntések meghozatalához,

c) az ellátást igénybe vevő szükségletei szerinti szolgáltatások elérhetőségének megkönnyítését.

(2) A lakóotthon erre vonatkozó igény esetén biztosíthatja az ellátást igénybe vevőről gondoskodó szülő, hozzátartozó - a lakóotthonra engedélyezett férőhelyszámon felül történő - elhelyezését, feltéve, hogy az együttélést a fogyatékos személy állapota indokolja.

(3) A lakóotthon a házirendben szabályozott esetekben - a lakóotthonra engedélyezett férőhelyszámon felül - elhelyezést biztosíthat az ellátást igénybe vevő kiskorú gyermekének. A kiskorú gyermek elhelyezésének biztosítása alapfeladatot meghaladó szolgáltatásnak minősül.

- (4) A normális napi életritmus kialakítása kapcsán figyelemmel kell lenni
- a) a munkavégzésre, a szabadidő eltöltésére,
 - b) a munka és a szabadidő megfelelő arányára,
 - c) továbbá a lakóotthon fenntartásában vállalt feladatok ellátására.

A lakóotthon tárgyi követelményei

93. § (1) A lakóotthon korszerű lakhatási és életkörülményeket biztosít, illetve minőségi követelményeknek megfelelő ellátást nyújt.

(2) A lakóotthon rendelkezik

- a) az éjszakai és nappali tartózkodásra,
- b) személyi tisztálkodásra,
- c) az étel elkészítésére, főzésre,
- d) az étkezésre,
- e) közösségi együttlétre, tevékenységre alkalmas helyiségekkel.

(3) A lakóotthon esetében egy lakószobában kettő, kivételes esetben négy személy helyezhető el.

94. § (1) Lakóotthoni forma kialakítására az az épület alkalmas, amelyben

- a) személyenként a lakószobában legalább nyolc négyzetméter nagyságú lakóterület jut,
- b) tíz ellátottra két fürdőszoba (fürdőkád vagy zuhanyzó),
- c) külön helyiségben két darab illemhely,
- d) konyha, illetve nyolc-tizenkét fő elhelyezésére alkalmas étkezőhelyiség,
- e) legalább húsz négyzetméter alapterületű közösségi együttlétre szolgáló helyiség található, valamint
- f) biztosított a folyamatos melegvíz-, fűtés- és energiaszolgáltatás.

(2) A konyhának alkalmasnak kell lennie meleg étel készítésére. A konyhának átlagos felszereltségűnek kell lennie.

A lakóotthon szolgáltatásai

95. § (1) Az ellátást igénybe vevő a lakóotthontól a következő szolgáltatásokat igényelheti:

- a) étkezés,
- b) munka jellegű foglalkoztatás megszervezése,
- c) pénzkezeléssel kapcsolatos segítségnyújtás,
- d) egészségügyi, mentálhigiénés alapszolgáltatás (tanácsadás, életvitel javítását segítő programok),
- e) szabadidős programok szervezése (kirándulás, rendezvények),
- f) sportszerek használatának biztosítása.

(2) A lakóotthonban a szociális segítő szervezi a foglalkoztatást, a szabadidős programokat.

A lakóotthoni ellátást igénybe vevők jogai

96. § (1) A lakóotthoni ellátást igénybe vevők jogosultak látogatót fogadni. A látogatók fogadásának rendjét a házirend határozza meg.

(2) A házirend az (1) bekezdésben, valamint az 5. § (3) bekezdésében foglaltakon túl tartalmazza különösen

- a) azt, hogy ki, milyen feltételekkel léphet be a szobába az ott élők engedélye nélkül,
- b) a takarítás rendjét, módját,
- c) a lakószoba díszítését, felszerelésének kialakítását, a személyes használati tárgyak használatát.

(3) A lakóotthonban lakók joga, hogy önállóan meghatározzák a házirendben az életvitelükkel kapcsolatos együttélési szabályokat.

(4) Az ellátást igénybe vevő képességeihez mérten részt vehet a lakóotthon működtetésében.

Az ellátást igénybe vevők pénzkezelése, a jövedelem felhasználása

97. § (1) A lakóotthonban élő személy a saját vagyonát, jövedelmét, költőpénzét maga kezeli, kérésére azonban a szociális segítő a költőpénz felhasználásához segítséget nyújt számára.

(2) Ha az ellátást igénybe vevő gondnokság vagy gyámság alatt áll, a vagyonának kezelése a külön jogszabályban meghatározottak szerint történik.

A lakóotthon típusai a biztosított ellátás mértéke szerint

98. § (1) A lakóotthon a lakóközösség tagjainak önellátási képessége alapján lehet:

- a) az ellátást igénybe vevők által szervezett közösség;
- b) segítő személyek közreműködő részvételével működő közösség.

(2) Az ellátást igénybe vevők által szervezett közösség nagyfokú autonómia mellett alakítja életkörülményeit. A fenntartó feladata, hogy a lakóotthon épületének fenntartásával kapcsolatos alapvető feladatokat ellássa. Az ilyen típusú lakóotthonban élőket szükség szerint, de legalább hetente egyszer látogatja meg szociális munkás, illetve mentálhigiénés szakember.

(3) A szociális segítő közreműködésével működő lakóotthonban a fenntartó folyamatosan biztosítja az ellátást igénybe vevők mentálhigiénés ellátását. Ennek keretében a szociális segítő folyamatosan figyelemmel kíséri, szükség esetén aktívan alakítja az ellátást igénybe vevő életkörülményeivel kapcsolatos döntéseit, életvitelét.

A lakóotthonban foglalkoztatottak feladatai

99. § (1) A lakóotthonban foglalkoztatott személyek a következők:

- a) intézményvezető;
- b) szociális segítő;
- c) szükség esetén kisegítő személyzet.

(2) A lakóotthonban foglalkoztatottnak meg kell felelniük a 3. számú mellékletben meghatározott képesítési előírásoknak.

Az egyes lakóotthonokra vonatkozó különös szabályok

Ápoló, gondozó célú lakóotthon

99/A. § (1) Az ápoló, gondozó célú lakóotthonban elhelyezhető az a fogyatékos, illetve autista személy is, aki nem felel meg a 89. § (1) bekezdésének a) és c) pontjában foglalt feltételeknek.

(2) Az ápoló, gondozó célú lakóotthonban biztosítani kell az ellátottak folyamatos ápolását, gondozását és felügyeletét, valamint

- a) a 95. § (1) bekezdésének a) és d)-e) pontja szerinti szolgáltatásokat,
- b) a személyre szóló fejlesztő foglalkozásokat,
- c) szükség esetén az ellátottak szállítását.

Fogyatékos személyek lakóotthonára vonatkozó különös szabályok

100. § (1) A fogyatékos személyek lakóotthonát úgy kell kialakítani, hogy

- a) a lakóotthon akadálymentes megközelíthetősége,
- b) a támogató szolgálat szükség szerinti igénybevételének lehetősége,
- c) szükség esetén a szociális intézmény, így különösen fogyatékos személyt vagy pszichiátriai beteget ápoló-gondozó, vagy rehabilitációs intézmény, családsegítő szolgálat, gondozási központ elérhetősége biztosított legyen.

(2) A fogyatékos személyek lakóotthonában élőket - a 98. § (2) bekezdésében foglaltak mellett - a támogató szolgálat személyi segítője is szükség szerint, de legalább hetente egyszer meglátogatja.

A pszichiátriai és szenvedélybetegek lakóotthonára vonatkozó különös szabályok

101. § (1) A lakóotthonban nem helyezhető el olyan személy, aki közösségi együttlétre alkalmatlan, a vele együtt élő társaira nézve veszélyes magatartást tanúsíthat.

(2) A lakóotthonban biztosítani kell a szükséges egészségügyi ellátást, illetve annak szervezését. A lakóotthonban dolgozó szociális segítő aktív kapcsolatot tart fenn az ellátást igénybe vevők kezelőorvosával, szakorvosával, valamint a hozzátartozókkal. A lakóotthon életét lehetőleg nyitottan kell megszervezni, a rendezvényekre, programokra a közeli hozzátartozók részvételét biztosítani kell.

(3) A pszichiátriai, illetve a szenvedélybetegek lakóotthonában élőket - a 98. § (2) bekezdésében foglaltak mellett - a közösségi pszichiátriai gondozó, illetve a szenvedélybetegek közösségi gondozója is szükség szerint, de legalább hetente egyszer meglátogatja.

Korlátozó intézkedés elrendelése

101/A. § (1) A pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek és fogyatékos személyek bentlakásos intézményében ha az ellátott személy veszélyeztető vagy közvetlen veszélyeztető magatartást tanúsít, az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény vonatkozó rendelkezéseit kell értelemszerűen alkalmazni.

(2) A korlátozó intézkedés alkalmazásáról a szolgáltatást nyújtó részletes eljárásrendet alakít ki a házirendben, amelynek tartalmaznia kell

- a) az intézmény munkarendjét figyelembe véve a korlátozó intézkedés elrendelésének szabályait,
- b) a korlátozó intézkedés egyes formái mellé rendelt maximális időtartamot,
- c) a korlátozó intézkedés egyes formái mellé rendelt megfigyelés szabályait,
- d) a korlátozás feloldásának szabályait,
- e) a panaszjog gyakorlásának részletes szabályait.

(3) Korlátozó intézkedés alkalmazása esetén - ide nem értve a pszichés megnyugtatót - a 6. számú melléklet szerinti adatlapot kell kitölteni. A korlátozó intézkedés időtartama alatti megfigyeléseket, állapotleírást a betétlapon kell részletesen feltüntetni. A kitöltött adatlapot a gondozási tervhez kell csatolni.

(4) Az intézménybe történő felvételkor az intézményvezető írásos formában tájékoztatja az ellátást igénybe vevőt, illetve törvényes képviselőjét

- a) a szervezeti és működési szabályzat korlátozó intézkedésre vonatkozó szabályairól,
- b) az ellátotti jogokról a korlátozó intézkedés alkalmazása esetén,
- c) az ellátottjogi képviselő, illetve az érdekképviselői fórum elérési lehetőségéről,
- d) a panaszjog lehetőségéről, gyakorlásának szabályairól.

(5) A (4) bekezdés szerinti tájékoztatót az ellátott, törvényes képviselője és az intézmény vezetője aláírják.

(6) Az ellátottat szóban tájékoztatni kell a korlátozó intézkedés végrehajtása előtt annak elrendeléséről és formájáról, valamint a korlátozó intézkedés feloldásáról.

(7) Az ellátott törvényes képviselőjét tájékoztatni kell

- a) a korlátozó intézkedés végrehajtása előtt, halaszthatatlan esetben a végrehajtás alatt vagy azt követően 3 napon belül a korlátozó intézkedés elrendeléséről és formájáról,
- b) a korlátozó intézkedés feloldásáról.

(8) A korlátozó intézkedés feloldásáról történő tájékoztatással egyidejűleg az adatlap másolatát át kell adni, illetve meg kell küldeni az ellátottnak, valamint törvényes képviselőjének.

Intézményi szolgáltatások szervezeti integrációja

101/B. § (1) Szervezeti integráció a bentlakásos intézményi szolgáltatások egy szervezeti keretben történő működtetése, amely a különböző ellátási formák egymásra épülésével, szervezeti és szakmai összekapcsolásával, a részterületek együttműködésével valósul meg.

(2) Szervezeti integráció esetében a szervezeti egységek közötti munkamegosztást, a feladatkörök elhatárolását és a felelősségi szabályokat részletesen meg kell határozni a szervezeti és működési szabályzatban.

(3) Már működő szolgáltatás szervezeti átalakításánál az ellátottak jogai nem sérülhetnek, és folyamatos ellátásuk nem szakítható meg.

(4) A szervezeti integrációban működő intézményeknek - az e rendeletben foglalt felmentési szabályok figyelembevételével - meg kell felelni az adott intézménytípusra előírt személyi, tárgyi és szakmai feltételeknek.

(5) A szervezeti integrációban működő szolgáltatások között a fenntartó a szakmai létszámot átcsoportosíthatja.

101/C. § (1) Részleg a bentlakásos intézmény szervezeti keretein belül valamely speciális szükségletű ellátotti csoportra tekintettel, vagy az intézmény profiljához szakmailag kapcsolódó szolgáltatási forma biztosítása érdekében alakítható ki.

(2) A részleg keretében ellátottak száma nem haladhatja meg az 50 főt.

(3) A részleg esetében nem kell külön kialakítani

a) a közösségi együttlét céljára,

b) a látogatók fogadására,

c) az étkezésre,

d) az egészségügyi ellátás céljára,

e) a fizioterápia és torna céljára,

f) amennyiben megfelelő munkaszervezéssel a közös használat megoldható, a mentális gondozás céljára szolgáló helyiségeket.

(4) Amennyiben a részleg már működő intézményen belül kerül kialakításra - ideértve azt az esetet is, ha az ellátás teljes átszervezésére kerül sor - az ellátotti létszám az egész szolgáltatásra vonatkozóan nem növelhető.

101/D. § (1) A vegyes profilú intézmény keretében több ellátási forma teljes körű megszervezésére kerül sor egy telephelyen. A vegyes profilú intézmény létrehozható

a) a szolgáltatási formák átszervezésével,

b) a már működő ellátási formáknak új szolgáltatásokkal való kiegészítésével,

c) több funkció megvalósítására tervezett intézmény létrehozásával.

(2) A vegyes profilú intézmény típusai különösen

a) ápolást-gondozást nyújtó, vagy átmeneti elhelyezést nyújtó és rehabilitációs ellátást biztosító szolgáltatások egy telephelyen történő megszervezése,

b) tartós bentlakásos intézmény mellett lakóotthoni forma megszervezése egy telephelyen,

c) bentlakásos intézmény keretén belül nappali vagy alapellátást nyújtó szolgáltatás megszervezése.

(3) Vegyes profilú intézmény esetén elegendő egy közös helyiséget kialakítani a 101/C. § (3) bekezdésében meghatározott célokra.

(4) Vegyes profilú intézmény esetében az egyes munkakörökre vonatkozó szakmai létszámelőírások funkcionálisan összeszámolhatóak, és az együttes létszám

a) ápoló-gondozó munkakörök esetében

aa) ha az adott munkakörben legfeljebb 20 fő dolgozik, 10%-kal,

ab) ha az adott munkakörben 20 főnél többen dolgoznak, 5%-kal,

b) szociális és mentálhigiénés munkatárs munkakörben 1 fővel

csökkenthető.

101/E. § (1) Integrált intézmény keretében több szolgáltatási forma kerül megszervezésre egy szervezeti keretben, de különböző telephelyeken.

(2) Az integrált intézmény keretében működtetett szolgáltatásoknak az egyes szolgáltatási formákra előírt tárgyi feltételeknek külön-külön meg kell felelni.

(3) Integrált intézmény esetében a szakmai létszámok átcsoportosítására akkor van lehetőség, ha ez a munkaszervezés szempontjából - tekintettel a telephelyek közötti távolságra - megvalósítható.

7. Cím

A HAJLÉKTALAN SZEMÉLYEK ELLÁTÁSÁRA VONATKOZÓ KÜLÖNÖS SZABÁLYOK

102. § (1) A hajléktalan ellátás megszervezése során figyelemmel kell lenni az ellátást igénybe vevők alapvető jogaira, emberi méltóságára.

(2) A hajléktalan személyek ellátását végző intézmény segítséget nyújt a hajléktalan személy életviteléhez, elősegítve a szociális ellátások igénybevételét, elérését.

A nappali melegedő

103. § (1) A nappali melegedő lehetőséget biztosít a hajléktalan személyek részére

a) a közösségi együttlétre,

b) a pihenésre,

- c) a személyi tisztálkodásra,
- d) a személyes ruházat tisztítására,
- e) az étel melegítésére, tálalására, elfogyasztására.

(2)

(3) A nappali melegedő szolgáltatásairól a *11. számú melléklet* szerinti nyilvántartást kell vezetni.

Utcai szociális munka

104. § (1) Az utcai szociális munka célja az ellátatlan, de az intézményes gondozással szemben bizalmatlan, az utcán életvitelszerűen tartózkodó egyének, csoportok szociális és mentális segítése, elsősorban életmentés, megelőzés, integrálás céljából.

(2) Az utcai szociális munka körébe tartozik különösen

- a) a hajléktalan személyek felkutatása, szükség esetén a megfelelő intézménybe juttatása,
- b) tájékoztatás, információnyújtás,
- c) ügyintézés,
- d) szolgáltatás nyújtása,
- e) szociális munka egyénekkal, csoportokkal, közösségekkel.

(3) Az utcai szociális munkás a (2) bekezdés szerinti feladatokat a *12. számú melléklet* szerinti „Gondozási lapon” dokumentálja.

(4) Az utcai szociális munkát végző számára biztosítani kell a segítségnyújtáshoz szükséges tárgyi feltételeket, szükség szerint közlekedési eszközt vagy utazási bérletet, meleg takarót, ruhaneműt, esetenként konzerv és egyéb élelmiszert, valamint készletléti gyógyszert.

104/A. § (1) Az utcai szociális munka megszervezhető önálló szervezeti formában vagy szociális intézmény keretein belül. Az önálló szervezeti formában működtetett utcai szociális munkát végző intézmény együttműködik az ellátási területén működő szociális szolgáltatásokkal.

(2) Az utcai szociális munka - amennyiben nem önálló szervezeti formában működik - megszervezhető

- a) nappali melegedő vagy hajléktalanok átmeneti szállását, illetve éjjeli menedékhelyet biztosító intézmény keretében,
- b) gondozási központ keretében,
- c) családsegítő szolgálat keretében, ha ez a helyi szükségletek figyelembevételével a családos hajléktalanok, az ifjúsági korosztály, a gyermekek segítése érdekében indokolt.

(3) Ha az utcai szociális munka más intézmény keretében működik, az intézményben biztosítani kell az utcai szociális munka önálló szakmai egységként történő működtetését. Ebben az esetben az intézmény alapító okirata tartalmazza az utcai szociális munka feladatainak ellátását is.

(4) Az utcai szociális gondozók munkáját koordinátor szervezi és irányítja. A négy főnél több utcai szociális gondozót foglalkoztató intézmény egy fő koordinátort alkalmaz, a négy vagy ennél kevesebb gondozót foglalkoztató intézmény esetében a koordinátort az utcai szociális gondozók közül kell kijelölni.

(5) Utcai szociális gondozó vagy koordinátor munkakörben alkalmazott személynek a foglalkoztatás kezdő időpontjától számított két hónapon belül be kell jelentkeznie utcai szociális munkával kapcsolatos képzésre, és azt a foglalkoztatás kezdő időpontjától számított két éven belül el kell végeznie. Az utcai szociális munkával kapcsolatos képzésre történő jelentkezéseket a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézethez kell benyújtani.

Hajléktalanok átmeneti szállása

105. § (1) A hajléktalanok átmeneti szállása biztosítja

- a) az éjszakai pihenésre,
- b) a személyi tisztálkodásra,
- c) az étel melegítésére, étkezésre,
- d) a betegek elkülönítésére,
- e) a közösségi együttlétre szolgáló helyiségeket.

(2) A hajléktalan személyek átmeneti szállásának az az intézmény alkalmas, ahol

- a) egy lakószobában legfeljebb tizenöt személy helyezhető el,
- b) a berendezési tárgyak könnyen tisztíthatók, illetve fertőtleníthetők,
- c) tizenöt ellátottra legalább egy zuhanyozó és nemenkénti illemhely jut,

- d) a lakószobában egy ellátottra legalább négy négyzetméter nagyságú lakóterület jut,
 - e) a fűtés, világítás és a melegvízzel való ellátás folyamatosan biztosított.
- (3) Az (1) bekezdésben foglaltakon túl az intézmény biztosítja az ellátást igénybe vevő
- a) ágyneműjét,
 - b) tisztálkodásához szükséges textíliát,
 - c) személyes ruházatának tisztításához szükséges feltételeket,
 - d) személyes használati tárgyainak biztonságos megőrzését,
 - e) részére nyújtandó elsősegélyhez szükséges felszerelést.

106. § (1) Az átmeneti szállás nyitva tartását gondozási tevékenységének megfelelően kell meghatározni, azonban az nem lehet kevesebb napi tizenhat óránál.

(2) A hajléktalan személyek átmeneti szállásán az ellátást igénybe vevők szociális és mentális gondozását legalább napi hat órai időtartamban biztosítani kell.

(3) Az átmeneti szálláson végzendő szociális és mentális gondozás körébe tartozik különösen

- a) az egyéni esetkezelés, szociális csoportmunka, közösségi szociális munka,
- b) az átmeneti szállóról történő továbblépéshez nyújtott személyre szabott segítség,
- c) az intézményen belüli közösségi élet szervezése,
- d) a szocioterápia,
- e) a családi és társadalmi kapcsolatok ápolásának segítése,
- f) a hivatalos ügyek intézésének segítése.

(4) A szociális munka alapján végzett gondozást a *13. számú melléklet* szerinti egyéni nyilvántartó lapon kell rögzíteni.

Hajléktalanok éjjeli menedékhelye

107. § (1) A hajléktalan személyek éjjeli menedékhelyére a 105. § rendelkezései az irányadók azzal, hogy egy lakószobában legfeljebb húsz személy helyezhető el, és nem szükséges ágynemű biztosítása.

(2) Az éjjeli menedékhely este, illetve éjszaka legalább napi tizennégy órát tart nyitva. Az éjjeli menedékhely az előforduló konfliktushelyzetek megelőzésére, illetve kezelésére a nyitvatartási időben szakképzett munkaerővel ügyeletet biztosít.

(3) Az éjjeli menedékhelyen legalább napi négy órában szociális munkás alkalmazásával szociális munkát kell végezni. A szociális munka körébe tartozik különösen:

- a) szociális információk biztosítása,
- b) az ellátást igénybe vevő jogosultságaira vonatkozó tanácsadás.

Az időszakos férőhelyszám-bővítés

107/A. § (1) A hajléktalanok átmeneti szállását, valamint a hajléktalanok éjjeli menedékhelyét működtető fenntartó a közterületen, vagy lakhatásra alkalmatlan helyiségben életvitelszerűen tartózkodó hajléktalan személyek téli időszakban történő ellátásának, a közvetlen életveszély elhárításának érdekében tárgyév november 1-jétől tárgyévét követő év április 30-áig terjedő időszakra időszakos férőhelyeket biztosíthat.

(2) A férőhelyszám-bővítés végrehajtható már működő intézmény épületében, az engedélyezett férőhelyszám növelésével, illetve különálló, az éves intézményi ellátásban nem hasznosított, a téli időszakban működtetni kívánt saját tulajdonban lévő, bérelt vagy használati joggal biztosított épületben, helyiségben.

(3) Az időszakos férőhely engedélyezése iránti kérelemhez csatolt szakmai programnak tartalmaznia kell

- a) a szolgáltatás célját, feladatát, indokoltságát,
- b) az ellátottak körét, jellemzőit,
- c) a feladatellátás szakmai tartalmát, módját, a szolgáltatások formáit, körét, rendszerességét,
- d) a szolgáltatás igénybevételének feltételeit, módját,
- e) az ellátottak és a szociális szolgáltatást végzők jogainak védelmével kapcsolatos intézkedéseket.

107/B. § (1) A hajléktalanok átmeneti szállásán időszakos férőhelyszám-bővítés abban az esetben hajtható végre, ha a bővítés az időszakot megelőző férőhelyeket igénybevevők ellátását nem zavarja.

(2) A hajléktalanok átmeneti szállásán végrehajtott férőhelyszám-bővítés nem haladhatja meg az intézmény ideiglenes vagy állandó működési engedélyében szereplő férőhelyszám 30%-át.

(3) Az időszakos férőhelyszám-bővítéskor az intézmény biztosítja

- a) 105. § (1) bekezdésének a)-c), valamint e) pontjában foglaltakat,

- b)* a 105. § (3) bekezdésének *b)-e)* pontjaiban foglaltakat,
- c)* az egészségügyi alapellátás megszervezését, szükség szerint a szakellátáshoz való hozzájutás segítését.
- (4) Időszakos férőhelyszám-bővítést olyan helyiségben, épületben lehet megvalósítani, ahol
 - a)* lakószobaként legfeljebb húsz személyt lehet elhelyezni,
 - b)* a berendezési tárgyak könnyen tisztíthatók, illetve fertőtleníthetők,
 - c)* a lakószobában egy ellátottra minimum négy négyzetméter lakóterület jut,
 - d)* a fűtés, világítás és meleg vízzel való ellátás folyamatosan biztosított.
- (5) Az időszakos férőhelyszám-bővítés időszakában az intézményben húsz ellátottra jut legalább egy zuhanyzó és egy nemenkénti illemhely.
- (6) A 106. §-ban felsoroltakat az időszakosan kialakított férőhelyek tekintetében is figyelembe kell venni.
- 107/C. § (1)** A hajléktalanok éjjeli menedékhelye esetében az időszakos férőhelyszám-bővítéskor az intézményben vagy az időszakosan kialakított intézményben biztosítani kell a 105. § (1) bekezdésének *a)-c)* és *e)* pontjában foglaltakat.
 - (3) Az időszakos férőhelyek kialakítására az az intézmény, illetve különálló épület, helyiség alkalmas, ahol
 - a)* a berendezési tárgyak könnyen tisztíthatók, illetve fertőtleníthetők,
 - b)* a lakószobában és az ellátottak által használt közösségi helyiségekben egy ellátottra legalább három négyzetméter nagyságú terület jut úgy, hogy
 - ba)* huszonöt ellátottra jut legalább egy zuhanyzó és egy nemenkénti illemhely,
 - bb)* a fűtés, világítás és a meleg vízzel való ellátás folyamatosan biztosított.
 - (4) A (3) bekezdésen túl az intézmény biztosítja a 105. § (3) bekezdésének *b)-e)* pontjában foglaltakat.
 - (5) Az férőhelyszám-bővítés időszakában az intézmény működésére a 107. § (2)-(3) bekezdései az irányadóak.

Hajléktalanok otthona

- 108. § (1)** Hajléktalanok otthonába olyan hajléktalan személy vehető fel, akinek ellátása átmeneti szálláshelyen már nem biztosítható, és kora, egészségi állapota miatt fokozott gondozást-ápolást igényel.
- (2) A hajléktalanok otthonában az ellátást igénybe vevő speciális mentálhigiénés ellátásáról gondoskodni kell, különös tekintettel a hajléktalan életmódból fakadó sajátosságokra.
- (3) A hajléktalanok otthonában az egészségügyi ellátásnak ki kell terjednie az ellátást igénybe vevő rendszeres gyógyító, megelőző és higiénés felügyeletére, a szakorvosi ellátás megszervezésére, az ápolásra, az egészségügyi rehabilitációra és szükség esetén a kórházi ellátás megszervezésére.

Hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye

- 109. § (1)** A hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye annak a munkaképes korú, de egészségi, pszichés és szociális állapotában visszafordítható módon károsodott személynek az elhelyezését szolgálja, aki önként vállalja és tevékenyen vesz részt a számára szervezett komplex, átfogó rehabilitációs folyamatban, és akinek a szociális ellátása ilyen módon indokolt.
 - (2) A hajléktalan személyek rehabilitációs intézményének alapvető feladata, hogy az ellátást igénybe vevőt segítse
 - a)* önálló életvezetésének visszaállításában, illetve kialakításában,
 - b)* munkavégzési képességeinek helyreállításában,
 - c)* lakhatásának megőrzésében és annak megoldásában,
 - d)* kapcsolatteremtő, kapcsolatmegőrző képességeinek fejlesztésében, társas kapcsolatokban, a közösségben való létezés normáinak elfogadásában,
 - e)* kulturális integrációjában, szabadidős tevékenységek gyakorlásában.
 - (3) A rehabilitációs intézmény vezetője a gondozás megszűnésének várható időpontját megelőző legalább hat hónappal korábban - az utógondozás előkészítése érdekében - az ellátást igénybe vevő hozzájárulásával felveszi a kapcsolatot az ellátott hozzátartozóival, valamint a lakóhelye szerint illetékes
 - a)* települési önkormányzat, a fővárosban a kerületi önkormányzat jegyzőjével a családi, illetve lakóhelyi környezetbe történő visszahelyezés előkészítése,
 - b)* megyei, fővárosi munkaügyi központtal, illetve annak kirendeltségével az esetleges munkavállalás előkészítése,
 - c)* települési önkormányzat, a fővárosban a kerületi önkormányzat illetékes szervezeti egységével a szükséges és jogos ellátások biztosítása, lakhatási lehetőségek és a lakhatás megtartását segítő támogatások nyújtása,
 - d)* szociális és más szervezetekkel, intézményekkel a szociális és mentális támogatás biztosítása érdekében.

110. § Az utógondozás körébe tartozik különösen:

- a) a rehabilitált személy támogatása a külső környezetbe való beilleszkedésben, szükség esetén a környezet felkészítése,
- b) a tanácsadás, az informálás,
- c) a lakóhely szerinti alapellátást végző szociális intézményekkel való kapcsolattartás,
- d) a munkahelyi beilleszkedés segítése, a munkahely megtartásának segítése,
- e) a család, illetve az érintett szociális intézmények részére történő tanácsadás, tájékoztatás.

A SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOK FELADATAINAK SEGÍTÉSE

111. § A Szociális és Családügyi Minisztérium, az országos, regionális és megyei módszertani intézmény az alap- és szakellátás intézményei szakmai feladatainak teljesítését módszertani útmutató kiadásával segíti.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

112. § (1) Ez a rendelet - a (2) bekezdésben foglaltakat kivéve - a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

(2) E rendelet 52. §-a 2001. január 1-jén lép hatályba.

(3) 2000. december 31-éig a bentlakásos ellátásban részesülők számára a szükséges gyógyszerek, valamint gyógyászati segédeszközök beszerzéséről az intézmény gondoskodik.

(4) Az e rendelet hatálybalépése időpontjában jogerős működési engedéllyel rendelkező intézmény a 4. § a) és b) pontjában, 41. § (2) bekezdés f) pontjában, (4) bekezdésében, 42. §-ában, 68. § (4) bekezdésében, 93. § (3) bekezdésében, 94. § (1) bekezdés a) és e) pontjában, 105. § (2) bekezdés a), c) és d) pontjában foglaltaknak 2002. december 31-ig kell, hogy megfeleljen.

113. § (1) A rendelet hatálybalépésekor már működő intézmények, ha az intézményben a férőhelyek száma

a) a száz főt nem éri el, 2000. november 30-ig,

b) a száz főt meghaladja, 2001. május 31-ig

készítik el a gondozás tervet.

(2) A szociális intézmény e rendelet hatálybalépésétől számított négy hónapon belül vizsgálja felül, illetve készíti el a szervezeti és működési szabályzatát, a házirendjét, a szakmai programját, valamint az e rendelet és más jogszabályok által meghatározott szabályzatait.

114. § (1)

(2) A munkáltatói jogkör gyakorlója a 3. számú melléklet szerinti képesítési előírások alól felmentést adhat annak az intézménnyel közalkalmazotti vagy munkaviszonyban lévő személynek, aki a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt e rendelet hatálybalépésétől számított tíz éven belül éri el.

(3) Az e rendelet hatálybalépésekor már működő intézményekkel közalkalmazotti jogviszonyban vagy munkaviszonyban álló személyt közalkalmazotti jogviszonyának, illetve munkaviszonyának fennállásáig szakképzettnek kell tekinteni akkor is, ha a 3. számú mellékletben meghatározott szakirányú szakképzettséggel nem rendelkezik, de szakképzettsége megfelel

a) az e rendelet hatálybalépését megelőző napon hatályban lévő rendeletben előírt képesítési előírásoknak, vagy

b) az e rendelet 3. számú mellékletében szakirányú szakképzettség hiányában előírt képesítési előírásoknak

és a rendelet hatálybalépésekor a vezető beosztást vagy a képesítéshez kötött munkakört betölti.

(4) A munkáltatói jogkör gyakorlója e rendelet hatálybalépése után közalkalmazotti jogviszonyt vagy munkaviszonyt az adott munkakörre előírt szakképesítéssel nem rendelkező munkavállalóval a közalkalmazottak által betölthető egyes munkakörök közalkalmazotti osztályba sorolásáról szóló 18/1992. (VII. 14.) NM rendelet 2. § (2)-(4) bekezdésében foglaltak értelemszerű alkalmazásával létesíthet.

(5) 2002. december 31-ét követően csak az a személy kaphat megbízást, illetve nyerhet kinevezést a 3. számú melléklet szerinti vezetői beosztásba vagy munkakörbe, aki szakirányú szakképzettséggel rendelkezik.

115. § E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a személyes gondoskodást nyújtó intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 2/1994. (I. 30.) NM rendelet, valamint a módosításáról szóló 54/1996. (XII. 27.) NM rendelet és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 156. § (3) bekezdése a) pontjának ab) alpontja és (4) bekezdésének a) és b) pontjai.

1. számú melléklet az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelethez

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény szabályzatai

I. Az intézmény működésével összefüggő szabályzatok

1. iratkezelési szabályzat
2. érdek-képviselői fórum működésének szabályzata

II. Gazdasági szabályzatok

1. számviteli szabályzat
2. pénzkezelési szabályzat
3. anyaggazdálkodási, leltár és selejtezési szabályzat
4. vagyónvédelmi szabályzat

III. Műszaki ellátási szabályzatok

1. munkavédelmi szabályzat
2. tűzvédelmi szabályzat
3. gépjármű használati szabályzat

2. számú melléklet az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelethez

A személyes gondoskodás formáinak szakmai létszámnormái

I. Alapellátások

1. Étkeztetés

a) étel kiszolgálása szociális intézményből történik

- kisegítő (150 adagonként) 0,5 fő

b) szociális konyha vagy népkonyha

- konyhavezető 1 fő

- szociális segítő 1 fő

2. Házi segítségnyújtás

a) gondozási körzetenként (800 fő lakos)

- szociális gondozó (ajánlott gondozotti létszám 1 fő hivatásos gondozó esetén 5-6 fő) 1 fő

b) 5 vagy több főállású szociális gondozó esetén

- vezető gondozó 1 fő

c) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

- önálló szervezet alkalmazásakor: egy szakmai központhoz kapcsolódva 4 fő

hivatásos vagy társadalmi gondozó foglalkoztatása készenléti rendszerben,

- társult települések esetében: a központi településen egy szakmai központhoz

kapcsolódva 4 fő hivatásos vagy társadalmi gondozó, ezenkívül településenként

legalább 1 fő társadalmi vagy hivatásos gondozó foglalkoztatása készenléti

rendszerben,

- rendszergazda 1 fő

- gépkocsivezető (szükség esetén) 1 fő

3. Családsegítés

a) családgondozói körzetenként (2500-4000 fő lakos) 1 fő

- családgondozó (ha szervezetileg egy egységben dolgozó családgondozók száma három, vagy ennél több, akkor vezető családgondozót kell közülük kinevezni)

b) családsegítő központ (30 000 lakosonként)

- intézményvezető 1 fő

- családgondozó 5 fő

- szociális segítő vagy tanácsadó 2 fő

4. Falugondnoki és tanyagondnoki szolgálat

- falugondnok 1 fő

- tanyagondnok 1 fő

5. Támogató szolgálat	
- vezető	1 fő
- személyi segítő	2 fő
- gépkocsivezető	1 fő
6. Közösségi pszichiátriai ellátás	
a) Önálló szolgáltatás esetén:	
Közösségi koordinátor	1 fő
Közösségi gondozó	2 fő
b) Integrált ellátás keretein belül:	
Közösségi koordinátor	1 fő -
	4 közösségi
	gondozó
	esetén
Közösségi gondozó	1 fő
7. Szenvedélybetegek közösségi ellátása	
a) Önálló szolgáltatás esetén:	
Közösségi koordinátor	1 fő
Közösségi gondozó	2 fő
b) Integrált ellátás keretein belül:	
Közösségi koordinátor	1 fő -
	4 közösségi
	gondozó
	esetén
Közösségi gondozó	1 fő
8. Utcai szociális munka	50 000
	lakosonként
	minimum 2
	fő utcai
	szociális
	gondozó
	1 fő utcai
	szolgálat
	koordinátor
	- 4 vagy
	annál
	kevesebb
	utcai
	szociális
	gondozót
	alkalmazó
	utcai
	szolgálat
	esetében a
	feladat
	ellátásával
	megbízható
	utcai
	szociális
	gondozó,
	- 4 fő felett
	külön
	személy
	látja el a

	koordinátori feladatokat
<i>II. Szakosított ellátások</i>	
<i>1. Nappali ellátást nyújtó intézmények</i>	
<i>A) Idősek klubja (30 férőhelyes telephelyenként)</i>	
- szociális gondozó	2 fő
- nappali ellátást vezető (= klubvezető)	1 fő
- 6 napos vagy folyamatos nyitva tartás esetén szociális gondozó	1 fő
<i>B) Gondozási központ</i>	
<i>a) 6 főnél kevesebb főállású alkalmazott esetén a klubvezető megbízható a központ vezetői feladataival</i>	
<i>b) 6 vagy több főállású alkalmazott esetén (bentlakást nyújtó ellátás nélkül)</i>	
- gondozási központ vezető	1 fő
- szociális segítő	1 fő
- mentálhigiénés munkatárs vagy mozgásterapeuta	heti 4 óra
<i>c) bentlakást nyújtó intézményi részleg esetén</i>	
- részlegvezető (ha a gondozási központ főállású alkalmazottainak a száma meghaladja a 15 főt)	1 fő
- ápoló, gondozó (50 férőhelyre vetítve)	10 fő
<i>d) gondozási központ kiegészítő létszámnormája</i>	
- szociális, mentálhigiénés munkatárs	
20 férőhely vagy az alatti bentlakásos intézmény esetén	napi 4 óra
20 férőhely feletti bentlakásos intézmény esetén	1 fő
<i>C) Fogytékosok nappali intézménye</i>	
- intézményvezető	1 fő
- terápiás munkatárs (három gondozási csoportra)	1 fő
- szociális gondozó (gondozási csoportonként)	1 fő
<i>D) Pszichiátriai és szenvedélybetegek nappali intézménye</i>	
<i>a) 30 főig</i>	
intézményvezető	1 fő
terápiás segítő	2 fő
<i>b) 30 fő felett</i>	
intézményvezető	1 fő
terápiás segítő	2 fő + 1 fő
	rész- munkaidőbe n foglalkoztat ott
<i>E) Nappali melegedő</i>	
- intézményvezető	1 fő
- szociális munkás	1 fő
- szociális segítő	0,5 fő
<i>2. Bentlakást nyújtó intézmények</i>	
A három műszakos folyamatos ellátást biztosító intézményben - kivéve a drogbetegeket ellátó intézményt, a hajléktalanok átmeneti szállását és a lakóotthont - az ápolói-gondozói feladatok ellátásához minimálisan 5 fő alkalmazása szükséges az intézményvezetőn és a kisegítő személyzeten kívül.	
<i>A) Idősek otthona</i>	
- intézményvezető	1 fő
- orvos	
= 100 férőhely alatt	heti 4 óra
= 100-200 férőhely között	heti 6 óra
= 200 férőhely felett	1 fő

- intézményvezető ápoló (100 férőhely felett, ennél kisebb férőhelyszám esetén az egyik osztályvezető ápoló bízható meg az intézményvezető ápoló feladatainak ellátásával)	1 fő
- osztályvezető ápoló (50 férőhelyenként)	1 fő
- ápoló, szociális gondozó (100 férőhelyre vetítve)	24 fő
- diétás nővér	
= 200 férőhelyig	heti 4 óra
= 200 férőhely felett	1 fő
- mozgásterapeuta	
= 100 férőhelyig	heti 4 óra
= 100 férőhely felett	1 fő
- szociális, mentálhigiénés munkatárs (50 férőhelyenként)	1 fő
- foglalkoztatásszervező (100 férőhelyenként)	1 fő
- szociális és mentálhigiénés csoportvezető	1 fő
(ha a szociális, mentálhigiénés, foglalkoztatásszervező munkatársak száma 4 vagy annál több, ennél kisebb létszámnál az egyik munkatárs bízható meg a csoportvezetői feladatokkal)	
<i>B) Pszichiátriai és szenvedélybetegek tartós bentlakást nyújtó intézménye (drogbetegeket ellátó intézmény kivételével)</i>	
- intézményvezető	1 fő
- orvos	
= 100 férőhely alatt	heti 8 óra
= 100-200 férőhely között	heti 12 óra
= 200 férőhely felett (ezen belül kell biztosítani a szükséges szakorvosi ellátást is)	heti 4 óra és 1 fő
- intézményvezető ápoló (100 férőhely felett)	1 fő
- osztályvezető ápoló (50 férőhelyenként)	1 fő
- ápoló, szociális gondozó (100 férőhelyre vetítve)	
= ápolást, gondozást nyújtó intézmény	24 fő
= rehabilitációs intézmény	12 fő
- szociális, mentálhigiénés munkatárs (200 férőhelyig 50 férőhelyenként, 200 férőhely felett 100 férőhelyenként)	
= ápolást, gondozást nyújtó intézmény	1 fő
= rehabilitációs intézmény	2 fő
- szociális és mentálhigiénés csoportvezető	1 fő
(ha a szociális, mentálhigiénés foglalkoztatásszervező munkatársak száma 4 vagy annál több fő, ennél kisebb létszámnál az egyik munkatárs bízható meg a csoportvezetői feladatokkal)	
- foglalkoztatásszervező, munkavezető (200 férőhelyig 50 férőhelyenként, 200 férőhely felett 100 férőhelyenként)	
= ápolást, gondozást nyújtó intézmény	1 fő
= rehabilitációs intézmény	2 fő
<i>C) Drogbetegeket ellátó intézmény</i>	
- intézményvezető	1 fő
- orvos	
= 100 férőhely alatt	heti 4 óra
= 100 férőhely felett	heti 6 óra
- szociális, mentálhigiénés munkatárs (50 férőhelyenként)	3 fő
- foglalkoztatásszervező, munkavezető (50 férőhelyenként)	2 fő
<i>D) Fogyatékosok tartós bentlakást nyújtó intézménye</i>	
- intézményvezető	1 fő
- orvos	
= 100 férőhely alatt	heti 4 óra
= 100-200 férőhely között	heti 6 óra

= 200 férőhely felett		1 fő
- intézményvezető ápoló (100 férőhely felett)		1 fő
- osztályvezető ápoló (50 férőhelyenként)		1 fő
Rehabilitációs intézmény		
50 férőhelyenként:	ápoló, gondozó	5 fő
	fejlesztő pedagógus	2 fő
	foglalkoztatás-szervező	1 fő
	szabadidő szervező	1 fő
	mozgásterapeuta	1 fő
	munkavezető	2 fő
	szociális és mentálhigiénés munkatárs	2 fő
100 férőhelyenként:	szociális ügyintéző	1 fő
Ápoló, gondozó otthon		
50 férőhelyenként:	ápoló-gondozó	
	= kiskorúak ellátása esetén	20 fő
	= felnőttkorúak ellátása esetén	15 fő
	fejlesztő pedagógus	2 fő
	szociális és mentálhigiénés munkatárs	1 fő
	mozgásterapeuta	1 fő
	foglalkoztatás szervező	1 fő
	szabadidő szervező	1 fő
100 férőhelyenként:	szociális ügyintéző	1 fő
Súlyos fogyatékos gyermekeket ellátó csoport		
- osztályvezető (5 csoport irányítása)		1 fő
- gyermekgondozó-ápoló		4 fő
- mozgásterapeuta		napi 4 óra
- nevelő		1 fő
E) Hajléktalanok tartós bentlakást nyújtó intézménye		
- intézményvezető		1 fő
- orvos		
= ápolást, gondozást nyújtó intézmény		heti 6 óra
= rehabilitációs intézmény		heti 2 óra
- intézményvezető ápoló (100 férőhely felett)		1 fő
- osztályvezető ápoló (50 férőhelyenként)		1 fő
- ápoló, szociális gondozó (100 férőhelyre vetítve)		14 fő
- szociális, mentálhigiénés munkatárs (50 férőhelyenként)		
= ápolást, gondozást nyújtó intézmény		1 fő
= rehabilitációs intézmény		2 fő
- foglalkoztatásszervező (rehabilitációs intézményben 100 férőhely felett)		1 fő
F) Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények		
- intézményvezető		1 fő
- vezető ápoló		1 fő
- orvos		heti 2 óra
- ápoló, szociális gondozó (100 férőhelyre vetítve)		
= időskorúak és fogyatékosok gondozóháza, pszichiátriai és szenvedélybetegek átmeneti otthona		16 fő
= hajléktalanok éjjeli menedékhelye és átmeneti szállása		4 fő
- szociális, mentálhigiénés munkatárs (50 férőhelyenként)		
= időskorúak és fogyatékosok gondozó háza, pszichiátriai és szenvedélybetegek átmeneti otthona		1 fő
= hajléktalanok éjjeli menedékhelye és átmeneti szállása		4 fő
F/1) Időszakos férőhely működtetése átmeneti szállón, éjjeli menedékhelyen		

a) Intézményen belül működtetett időszakos férőhelyek:		
- szociális gondozó (20 időszakos férőhelyre)		1 fő
- szociális mentálhigiénés munkatárs		
= éjjeli menedékhely (25 időszakos férőhelyre)		1 fő
= átmeneti szállás (12 időszakos férőhelyre)		1 fő
b) Intézményen kívül működtetett időszakos férőhelyek:		
- részlegvezető		1 fő
- szociális gondozó (20 időszakos férőhelyre vetítve)		2 fő
- szociális mentálhigiénés munkatárs (25 időszakos férőhelyre)		1 fő
G) Módszertani feladatok ellátására kijelölt intézmény módszertani osztálya		
- osztályvezető		1 fő
- módszertani munkatárs (főállásban)		2 fő
- módszertani szakértő (részmunkaidőben)		2 fő
- adminisztrátor		1 fő
H) Lakóotthon		
a) Bentlakásos intézményi szervezetben működő lakóotthon		
- Rehabilitációs célú lakóotthon		
szociális segítő		2 fő
- Ápoló, gondozó célú lakóotthon		
szociális segítő		3 fő
ápoló, gondozó		1 fő
b) Önálló intézményként működő		
- Fogytékos személyek		
= rehabilitációs célú lakóotthona		
intézményvezető		1 fő
szociális segítő		2 fő
= ápoló gondozó célú lakóotthona		
intézményvezető		1 fő
szociális segítő		2 fő
ápoló, gondozó		2 fő
fejlesztő pedagógus		1 fő
orvos		heti 4 óra
- Pszichiátriai betegek lakóotthona		
intézményvezető		1 fő
szociális segítő		2 fő
		részmunkaidőben foglalkoztatott
- Szenvedélybetegek lakóotthona		
intézményvezető		1 fő
szociális segítő		2 fő
		részmunkaidőben foglalkoztatott

I) Részleg

50 férőhelyre vetítve	Ápoló-gondozó részleg	Rehabilitációs részleg
Orvos	heti 6 óra	heti 4 óra
Részlegvezető	1 fő	1 fő
Szociális ápoló-gondozó	10 fő	6 fő
- fogyatékos személyek	18 fő	8 fő

- idősek	10 fő	
- pszichiátriai és szenvedélybetegek		6 fő
- hajléktalan személyek	7 fő	6 fő
Szociális és mentálhigiénés munkatárs	1 fő	2 fő
Fogyatékos ellátása esetén		
pedagógus	1 fő	1 fő
foglalkoztatás szervező, munkavezető	1 fő	2 fő

Kiegészítő szabályok

1. A szakmai létszámnormára vonatkozó előírások betartásával a személyes gondoskodást nyújtó intézmények, szolgálatok a saját szervezeti felépítésük és működési rendjük szerint gazdálkodnak a humán erőforrásokkal.

2. Azon munkaköröknél, ahol alternatíva szerepel - pl. ápoló és szociális gondozó vagy foglalkoztatásszervező és munkavezető - az intézmény-, szolgáltatásvezető hatásköre a konkrét munkakör meghatározása.

3. Azon munkaköröknél, ahol a létszámnorma 50 férőhelyenként van meghatározva, minden megkezdett 50 férőhelyre kell az előírt létszámot biztosítani, vagyis 50 férőhelyig az alaplétszámot, ezt követően szakaszosan - 51-100, 101-150, 151-200 férőhely stb. - kell a többletlétszámról gondoskodni. A 200 férőhely feletti intézményeknél 200 férőhelyig 50 férőhelyenként, e fölött pedig 100 férőhelyenként kell létszámot biztosítani.

4. Ahol a létszámnorma 100 férőhelyre van meghatározva, a létszámot a működés megkezdésekor az intézmény engedélyezett, utóbb a működő férőhelyszámával arányosan kell biztosítani. A létszámgényt főben kell meghatározni a kerekítés általános szabályának figyelembevételével.

5. Ha a bentlakásos intézmények férőhelyszáma nem haladja meg az 50 férőhelyet, az intézményvezetői munkakör osztott munkakörben vagy részmunkaidőben is ellátható. Azon bentlakásos intézményeknél, ahol az anyaintézményen kívüli önálló telephelyen működő részleg férőhelyszáma meghaladja az 50 férőhelyet, részlegvezető alkalmazásáról is gondoskodni kell.

6. A gazdasági, pénzügyi feladatok ellátásának létszám irányzamai a bentlakásos intézmények esetén a következők:

- gazdasági vezető	1 fő
- gazdasági ügyintéző (100 férőhelyenként)	2 fő
- ügyviteli létszám (pénztáros, könyvelő, raktáros stb., 50 férőhelyenként)	1 fő
- takarítónő (1000 m ² -es takarítandó felületként)	1 fő
- műszaki létszám (beépített 4000 légköbméterenként)	1 fő
- mosónő, vasalónő (50 férőhelyenként)	1 fő
- varrónő (100 férőhelyenként)	1 fő
- ételmezésvezető (100 férőhely felett)	1 fő
- szakács, konyhalány (100 adagonként és további 30 adagonként)	5 fő
	+ 1 fő

3. számú melléklet az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelethez

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézményekben foglalkoztatottak képesítési előírásai

Ellátási forma	Intézményi munkakör	Képesítés
1. Szociális konyha vagy népkonyha - főzőkonyha - melegítőkonyha	intézményvezető	Szakirányú szakképzettség - ételmezésvezető, szakács, dietetikus - szociális munkás, szociális szervező - szociális asszisztens, szociális gondozó és

		<p>szervező Szakirányú szakképzettség hiányában</p> <ul style="list-style-type: none"> - szociálpedagógus, teológus, népművelő, művelődés-szervező - gyermek- és ifjúságvédelmi felügyelő, pedagógiai asszisztens
	szociális segítő	<p>Szakirányú szakképzettség</p> <ul style="list-style-type: none"> - szociális asszisztens, szociális gondozó és szervező, - mentálhigiénés asszisztens <p>Szakirányú szakképzettség hiányában</p> <ul style="list-style-type: none"> - szociális gondozó és ápoló, pedagógiai asszisztens
2. Házi segítségnyújtás	vezető gondozó	<p>Szakirányú szakképzettség</p> <ul style="list-style-type: none"> - szociális szervező - szociális gondozó és szervező - egészségügyi szakképesítés az alábbi végzettségek valamelyikével = szociális munkás = szociális asszisztens = vezetői, szervezői végzettség <p>Szakirányú szakképzettség hiányában</p> <ul style="list-style-type: none"> - egészségügyi szakképesítés
	szociális gondozó	<p>Szakirányú szakképzettség</p> <ul style="list-style-type: none"> - szociális gondozó és szervező, szociális gondozó és ápoló, ápolói végzettség, ápolási asszisztens, ÖNO és házi szociális gondozó <p>Szakirányú szakképzettség hiányában</p> <ul style="list-style-type: none"> - szociális asszisztens, egészségügyi gyermekotthoni gondozó, csecsemő- és gyermekgondozó
3. Családsegítés	vezető családgondozó/ intézményvezető	<p>Szakirányú szakképzettség</p> <ul style="list-style-type: none"> - felsőfokú szociális alapképzettség, pszichológus, pszichopedagógus - mentálhigiénés vagy szupervizor szakirányú végzettséggel rendelkező = pedagógus = gyógypedagógus = szociológus = védőnő <p>Szakirányú szakképzettség hiányában</p> <ul style="list-style-type: none"> - védőnő, népművelő, pedagógus, gyógypedagógus, teológus, szociológus
	családgondozó	<p>Szakirányú szakképzettség</p> <ul style="list-style-type: none"> - felsőfokú szociális alapképzettség, pszichológus, pszichopedagógus - mentálhigiénés szupervizor vagy szociális igazgatás szakirányú végzettséggel rendelkező = pedagógus = gyógypedagógus = szociológus = teológus = védőnő <p>Szakirányú szakképzettség hiányában</p> <ul style="list-style-type: none"> - pedagógus, gyógypedagógus, népművelő,

		szociológus, teológus, védőnő - szociális asszisztens, pedagógiai asszisztens
	szociális segítő	Szakirányú szakképzettség - szociális asszisztens Szakirányú szakképzettség hiányában - pedagógiai asszisztens, gyógypedagógiai asszisztens
	tanácsadó	jogász, pszichológus
	adósságkezelési tanácsadó 30 ezer és e feletti lakosságszám esetén 30 ezer fő lakosságszám alatt	Megegyezik a családgondozóra meghatározott képesítésekkel A családgondozóra meghatározott képesítések mellett szociális asszisztens, szociális, gyermek- és ifjúságvédelmi ügyintéző
4. Idősek klubja	klubvezető	Szakirányú szakképzettség - szociális munkás, szociális szervező - szociális gondozó és szervező, szociális asszisztens - ápolói végzettség mellett vezetői, szervezői végzettség Szakirányú szakképzettség hiányában - érettségi és ápolói végzettség
	szociális gondozó	Szakirányú szakképzettség - szociális gondozó és ápoló, ÖNO és házi szociális gondozó, ápolói végzettség, ápolási asszisztens Szakirányú szakképzettség hiányában - egészségügyi gyermekotthoni gondozó, csecsemő- és kisgyermekgondozó
	szociális segítő	Szakirányú szakképzettség - szociális asszisztens, szociális gondozó és szervező Szakirányú szakképzettség hiányában - pedagógiai asszisztens
5. Gondozási központ	gondozási központvezető	Szakirányú szakképzettség - szociálpolitikus, szociális munkás, szociális szervező, - szociális gondozó és szervező, szociális asszisztens - egészségügyi szakképesítés mellett vezetői, szervezői végzettség - pedagógus szociális menedzseri végzettséggel Szakirányú szakképzettség hiányában - egészségügyi szakképesítés - teológus, népművelő, művelődésszervező, szociológus
	bentlakást nyújtó részleg vezetője	Szakirányú szakképzettség - azonos a klubvezetőnél szereplő képesítésekkel Szakirányú szakképzettség hiányában - azonos a klubvezetőnél szereplő képesítésekkel
	mentálhigiénés munkatárs	Szakirányú szakképzettség - szociális munkás, szociális szervező, - pedagógus, gyógypedagógus, teológus, mentálhigiénés szakirányú végzettséggel - szociális asszisztens, mentálhigiénés asszisztens Szakirányú szakképzettség hiányában

		- népművelő, pedagógus, gyógypedagógus, szociális gondozó és szervező
	mozgásterapeuta	Szakirányú szakképzettség - gyógytornász, konduktor, gyógymasször, fizioterápiás asszisztens, rehabilitációs tevékenységgel foglalkozó terapeuta Szakirányú szakképzettség hiányában - testnevelőtanár
	ápoló, gondozó	Szakirányú szakképzettség - ápolói végzettség, ápolási asszisztens, szociális gondozó és ápoló, ÖNO és házi szociális gondozó Szakirányú szakképzettség hiányában - egészségügyi gyermekotthoni gondozó, csecsemő- és kisgyermekgondozó
5/A. Támogató szolgálat	vezető	Szakirányú szakképzettség - felsőfokú szociális alapképzettség: = szociális munkás = szociális szervező = szociálpolitikus = szociálpedagógus - szociális menedzser - egészségügyi menedzser Szakirányú szakképzettség hiányában: - pedagógus - gyógypedagógus - konduktor - egészségügyi főiskolai végzettségű: = diplomás ápoló = védőnő = mentőtiszt = szakoktató - pszichológus - mentálhigiénés
	személyi segítő	Szakirányú szakképzettség: - szociális asszisztens - szociális gondozó és szervező - mentálhigiénés asszisztens - szociális gondozó és ápoló Szakirányú szakképzettség hiányában: - középfokú egészségügyi végzettség: = ápoló, szakápoló - középfokú pedagógiai végzettség: = gyógypedagógiai asszisztens
5/B. Falugondnoki és tanyagondnoki szolgálat	falugondnok	Általános iskolai végzettség
	tanyagondnok	Általános iskolai végzettség
5/C. Közösségi pszichiátriai ellátás	közösségi koordinátor	Felsőfokú szociális alapképzettség
	közösségi gondozó	Szociális ápoló és gondozó, szociális gondozó és szervező, pszichiátriai ápoló és asszisztens, pszichiátriai-, mentálhigiénés szakápoló,

		mentálhigiénés asszisztens
5/D. Szenvedélybetegek közösségi ellátása	közösségi koordinátor	Felsőfokú szociális alapvégzettség addiktológiai konzulens, diplomás ápoló, okleveles egyetemi ápoló, mentálhigiénés szakképzettség
	közösségi gondozó	Szociális ápoló és gondozó, szociális gondozó és szervező, pszichiátriai ápoló és asszisztens, pszichiátriai-, mentálhigiénés szakápoló, mentálhigiénés asszisztens
5/E. Utcai szociális munka	koordinátor	Szakirányú szakképzettség: felsőfokú szociális alapvégzettség, szociális szervező pszichológus, felsőfokú egészségügyi végzettség mentálhigiénés szakirányú végzettséggel Szakirányú szakképzettség hiányában: pedagógus, szociális gondozó és szervező
	utcai szociális gondozó	Felsőfokú szociális alapvégzettség Pedagógus vagy felsőfokú egészségügyi végzettség mentálhigiénés szakirányú végzettséggel Szociális gondozó és szervező mentálhigiénés asszisztens szociális asszisztens Középfokú egészségügyi szakképesítés Szakirányú szakképzettség hiányában: egyéb egészségügyi képesítés
6. Fogyatékosok nappali intézménye	intézményvezető	Szakirányú szakképzettség - gyógypedagógus, pszichopedagógus, szociálpedagógus, szociális munkás, szociális szervező - pedagógus mentálhigiénés felsőfokú szakirányú végzettséggel Szakirányú szakképzettség hiányában - szociálpolitikus, pedagógus, pszichológus, felsőfokú végzettségű védőnő
	terápiás munkatárs	Szakirányú szakképzettség - gyógypedagógus, pedagógus, pszichopedagógus, szociálpedagógus - gyógyfoglalkoztató szakasszisztens, rehabilitációs tevékenységgel foglalkozó terapeuta Szakirányú szakképzettség hiányában - egészségügyi szakoktató, óvónő, népművelő - gyógypedagógiai asszisztens, pedagógiai asszisztens
	szociális gondozó	Szakirányú szakképzettség - azonos a 4. pontban szereplő képesítésekkel Szakirányú szakképzettség hiányában - azonos a 4. pontban szereplő képesítésekkel
7. Pszichiátriai és szenvedélybetegek nappali intézménye	intézményvezető	Szakirányú szakképzettség: - pszichológus, pszichopedagógus, gyógypedagógus, szociális munkása, szociális szervező, teológus - pszichiátriai (ideg-elme) ápoló - mentálhigiénikus, szociálpedagógus, addiktológiai konzultáns, pszichiátriai és mentálhigiénés szakápoló, mentálhigiénés asszisztens

		Szakirányú szakképzettség hiányában - pedagógus mentálhigiénés szakirányú végzettséggel
	terápiás munkatárs	Szakirányú szakképzettség: - felsőfokú szociális alapvégzettség - azonos a 6. pontban szereplő képesítésekkel - szociális szervező, szociálpedagógus, szociális munkás, pszichiátriai és mentálhigiénés szakápoló, mentálhigiénés asszisztens, addiktológiai konzultáns, pszichiátriai ápoló Szakirányú szakképzettség hiányában: - azonos a 6. pontban szereplő képesítésekkel
	szociális gondozó	Szakirányú szakképzettség: - szociális ápoló és gondozó, ápolói végzettség, ápolási asszisztens Szakirányú szakképzettség hiányában: - szociális otthoni ápoló, ÓNO és házi szociális gondozó
8. Nappali melegedő	intézményvezető	Szakirányú szakképzettség - szociális munkás, pedagógus mentálhigiénés szakirányú végzettséggel - szociális asszisztens, mentálhigiénés asszisztens, szociális gondozó és szervező Szakirányú szakképzettség hiányában - védőnő, teológus, népművelő, pedagógiai asszisztens
	szociális munkás	Szakirányú szakképzettség - szociális munkás, szociális szervező - szociális asszisztens, mentálhigiénés asszisztens Szakirányú szakképzettség hiányában - felsőfokú végzettségű védőnő, teológus, pedagógus, népművelő - pedagógiai asszisztens
	szociális segítő	Szakirányú szakképzettség - azonos a 3. pontban szereplő képesítésekkel Szakirányú szakképzettség hiányában - azonos a 3. pontban szereplő képesítésekkel
	utcai szociális munkás	Szakirányú szakképzettség - szociális munkás, szociális szervező, pedagógus mentálhigiénés szakirányú végzettséggel - szociális asszisztens, mentálhigiénés asszisztens Szakirányú szakképzettség hiányában - pedagógus, szociálpedagógus - szociális gondozó és szervező
9. Bentlakást nyújtó intézmények	intézményvezető	Szakirányú szakképzettség - felsőfokú szociális alapvégzettség, orvos, teológus, pszichológus - felsőfokú egészségügyi vagy pedagógus végzettség mellett = szociális menedzseri = szociális igazgatási szakirányú végzettség - továbbá: gyógypedagógus, pszichopedagógus Szakirányú szakképzettség hiányában
	- fogyatékosok otthona és rehabilitációs intézmények	

<p>- 100 férőhely felett - 100 vagy ez alatti férőhely esetén</p>	<p>részlegvezető</p>	<p>- pedagógus, jogász, felsőfokú egészségügyi végzettség - azonos az intézményvezetőre vonatkozó képesítésekkel - továbbá: szociális gondozó és szervező, szociális asszisztens, mentálhigiénés asszisztens</p>
<p>- pszichiátriai és szenvedélybetegek otthonai - kiskorú fogyatékosok otthona</p>	<p>orvos</p>	<p>Szakirányú szakképzettség - belgyógyász, általános orvostan, házi orvostan, szakorvos, - továbbá: ideg-elme szakorvos - továbbá: gyermek szakorvos Szakirányú szakképzettség hiányában - szakorvos</p>
<p>- 100 és e fölötti férőhely esetén = pszichiátriai és szenvedélybetegek otthona - 100 férőhely alatt</p>	<p>vezető ápoló</p>	<p>Szakirányú szakképzettség - diplomás ápoló, intézetvezető - továbbá: pszichiátriai (ideg-elme) ápoló - továbbá: szociális szervező, egészségügyi szakképesítés mellett = szociális munkás = szociális szervező = szociális gondozó és szervező = vezetői, szervezői végzettség Szakirányú szakképzettség hiányában - klinikai szakápoló, felnőtt szakápoló</p>
	<p>osztályvezető ápoló</p>	<p>Szakirányú szakképzettség - diplomás ápoló, klinikai szakápoló, felnőtt szakápoló, intézetvezető - ápolási végzettség mellett = szociális munkás = szociális szervező = szociális gondozó és szervező = vezetői, szervezői végzettség Szakirányú szakképzettség hiányában - érettségi és ápolói végzettség</p>
	<p>ápoló, gondozó</p>	<p>Szakirányú szakképzettség - azonos az 5. pontban szereplő képesítésekkel Szakirányú szakképzettség hiányában - azonos az 5. pontban szereplő képesítésekkel</p>
	<p>diétás nővér</p>	<p>Szakirányú szakképzettség - dietetikus, élelmezésvezető Szakirányú szakképzettség hiányában - szakács</p>
	<p>mozgásterapeuta</p>	<p>Szakirányú szakképzettség - azonos az 5. pontban szereplő képesítésekkel Szakirányú szakképzettség hiányában - azonos az 5. pontban szereplő képesítésekkel</p>
	<p>szociális és mentálhigiénés csoportvezető</p>	<p>Szakirányú szakképzettség - felsőfokú szociális alapvégzettség, pszichológus, pszichopedagógus, teológus - pedagógus vagy felsőfokú egészségügyi szakképesítés mentálhigiénés szakirányú végzettséggel Szakirányú szakképzettség hiányában - pedagógus, felsőfokú egészségügyi</p>

		szakképesítés, népművelő, művelődésszervező - szociális asszisztens, mentálhigiénés asszisztens
foglalkoztatás szervező		Szakirányú szakképzettség - szociális munkás, szociális szervező, szociálpedagógus, népművelő, művelődésszervező - szociális gondozó és szervező, szociális asszisztens, gyógyfoglalkoztató asszisztens, gyógypedagógiai asszisztens Szakirányú szakképzettség hiányában - pedagógus, gyermek- és ifjúsági felügyelő, mentálhigiénés asszisztens
szociális, mentálhigiénés munkatárs		Szakirányú szakképzettség - felsőfokú szociális alapképzettség, teológus - pedagógus vagy felsőfokú egészségügyi végzettség mentálhigiénés szakirányú végzettséggel, - szociális asszisztens, mentálhigiénés asszisztens Szakirányú szakképzettség hiányában pedagógus, védőnő, népművelő
vezető pedagógus		Szakirányú szakképzettség - szociálpedagógus, gyógypedagógus, pszichopedagógus Szakirányú szakképzettség hiányában - pedagógus, szociális szervező
pedagógus		Szakirányú szakképzettség - gyógypedagógus, szociálpedagógus, pedagógus Szakirányú szakképzettség hiányában - népművelő, szociális szervező - gyógypedagógiai asszisztens, pedagógiai asszisztens
munkavezető		Szakirányú szakképzettség - a foglalkoztatás jellegének megfelelő szakképzettség, beleértve a szakokat is Szakirányú szakképzettség hiányában - szociális gondozó és ápoló
gyermekgondozó-ápoló		Csecsemő- és kisgyermek gondozó
10. Módszertani osztály	osztályvezető	Szakirányú szakképzettség - felsőfokú szociális alapképzettség, szociológus, pszichológus - pedagógus, jogász, szociális menedzseri vagy szociális igazgatási végzettséggel Szakirányú szakképzettség hiányában - pedagógus, népművelő, orvos, jogász, közgazdász
	szociális munkatárs/szakértő	Szakirányú szakképzettség - felsőfokú szociális alapképzettség, pedagógus, gyógypedagógus, jogász, pszichológus, felsőfokú egészségügyi végzettség - szociális asszisztens, szociális gondozó és szervező Szakirányú szakképzettség hiányában

		- népművelő, közgazdász
	adminisztrátor	Szakirányú szakképzettség - statisztikai szervező, elemző, számítógép-kezelő (használó), számítástechnikai szoftver üzemeltető - közgazdasági technikumi végzettség, mérlegképes könyvelő Szakirányú szakképzettség hiányában - érettségi és számítástechnikai tanfolyam
11. Lakóotthon	intézményvezető	Szakirányú szakképzettség - szociális munkás, szociálpedagógus, szociális szervező, gyógypedagógus - felsőfokú egészségügyi végzettség vagy pedagógus mentálhigiénés szakirányú végzettséggel - szociális gondozó és szervező, szociális asszisztens Szakirányú szakképzettség hiányában - pedagógus, gyógypedagógus, felsőfokú egészségügyi végzettség - érettségi mellett ápolói végzettség, pedagógiai asszisztens, gyógypedagógiai asszisztens
	szociális segítő	Szakirányú szakképzettség - gyógypedagógus - szociális asszisztens, szociális gondozó és szervező Szakirányú szakképzettség hiányában - gyógypedagógiai asszisztens
	ápoló, gondozó	Szakirányú szakképzettség - azonos az 5. pontban szereplő képesítésekkel Szakirányú szakképzettség hiányában - azonos az 5. pontban szereplő képesítésekkel
12. Pszichiátriai betegek lakóotthona	intézményvezető	Felsőfokú szociális alapvégzettség, orvos, teológus, pszichológus, felsőfokú egészségügyi vagy pedagógus végzettség mellett szociális menedzseri, szociális igazgatási szakirányú végzettség, gyógypedagógus, humán menedzser, szociális igazgatás szervező
	szociális segítő	Mentálhigiénés asszisztens, pszichiátriai és mentálhigiénés szakápoló, gyógypedagógus, szociális asszisztens, szociális gondozó és szervező, pszichiátriai ápoló-gondozó, gyógyfoglalkoztató szakasszisztens, szociálpedagógus, mentálhigiénés asszisztens, pszichiátriai ápoló, szociális ápoló és gondozó, ápolási asszisztens
13. Szenvedélybetegek lakóotthona	intézményvezető	Felsőfokú szociális alapvégzettség, orvos, teológus, pszichológus, felsőfokú egészségügyi vagy pedagógus végzettség mellett szociális menedzseri, szociális igazgatási szakirányú végzettség, gyógypedagógus, pszichopedagógus, addiktológiai konzultáns, szociális szervező, szociálpedagógus, humán erőforrás menedzser, szociális igazgatás szervező
	szociális segítő	Mentálhigiénés asszisztens, pszichiátriai és

	mentálhigiénés szakápoló, gyógypedagógus, szociális asszisztens, szociális gondozó és szervező, pszichiátriai ápoló-gondozó, gyógyfoglalkoztató szakasszisztens, szociálpedagógus, mentálhigiénés asszisztens, pszichiátriai ápoló, szociális ápoló és gondozó, ápolási asszisztens, addiktológiai konzultáns
--	---

Kiegészítő szabályok:

- a) Felsőfokú szociális alapvégzettség: az általános szociális munkás, a szociális munkás, a szociális szervező, a szociálpolitikus, valamint a szociálpedagógus végzettség
- b) Vezetői, szervezői végzettség: a vezetési, szervezési ismereteket nyújtó felsőfokú tanfolyami végzettség
- c) Pedagógus: óvodapedagógus, tanító, tanár, nevelőtanár
- d) Egészségügyi szakképesítés:
 - az alábbi egészségügyi főiskolai végzettségek (a továbbiakban: felsőfokú egészségügyi végzettség)
 - = védőnő
 - = diplomás ápoló
 - = mentőtiszt
 - = egészségügyi szakoktató
 - = intézetvezető
 - érettségi és az alábbi ápolói végzettségek (a továbbiakban: ápolói végzettség)
 - = ápoló (OKJ)
 - = klinikai szakápoló (OKJ)
 - = felnőtt szakápoló
 - = gyermekápoló
 - = pszichiátriai (ideg-elme) ápoló
 - = általános betegápoló
 - = körzeti ápoló
 - = csecsemő- és gyermekápoló
 - = mentőápoló
 - = szociális otthoni ápoló

12. számú melléklet az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelethez

GONDOZÁSI LAP
az utcai szociális munka dokumentálására

Nyilvántartásba vétel kelte:
Nyilvántartásba vétel száma:

Név: Szül. év:
Lakóhely:, u. SZ.
Tartózkodási hely:
Értesítendő személy neve, címe:
Gondozásba vétel kelte:
Gondozás megszűnésének kelte, oka:
Gondozó neve:
Háziorvos neve:

2. oldal

Az ellátott személy egészségi állapota a gondozásba vétel időpontjában:
.....

.....
.....
(Ha van rá lehetőség, a házi orvos tölti ki!)

Változások:

Kelt	Orvosi javaslat, előírás a gondozással kapcsolatban (gyógyszerezés, diéta stb.)	Orvos aláírása

3. oldal

Gondozási tevékenység:

Kelt	Az ellátandó feladatok leírása	A gondozást végző neve

Kelt, év hónap nap

13. számú melléklet az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelethez

Egyéni nyilvántartó lap az átmeneti szállásokon végzett szociális munkához

Az adatokat felvevő szociális munkás:

Az adatfelvétel időpontja: év hónap nap

Esetfelelős:

I. Személyi adatok

Név:

Születési hely, idő:

Anyja neve:

Iskolai végzettség:

Családi állapot:

Szükség esetén értesítendő személy:

II. A szociális munka tartalma

1. Iratpótlás

a) Személyi igazolvány:

b) TB kártya:

c) Nyugdíj és nyugellátásra vonatkozó jogosultság iratai:

d) Egyéb:

2. Jogosultságok

a) Nyugdíjjárulék (öregségi nyugdíj, özvegyi nyugdíj, rokkantnyugdíj):

b) Családi támogatás [családi pótlék, iskoláztatási támogatás, gyermekgondozási segély (gyes), gyermekgondozási díj (gyed), rendszeres gyermekvédelmi támogatás, árvaellátás, otthonteremtési támogatás, életkezdési támogatás]:
.....

c) Munkanélküli járadék:

d) Szociális pénzbeli ellátás (jövedelempótló támogatás, rendszeres szociális segély, rendszeres szociális járadék):
.....

e) Egyéb:

Van-e az ellátottnak polgári peres úton kikényszeríthető követelése?
.....

.....
Az ellátások megszervezése érdekében tett intézkedések:
.....
.....

III. Problémaazonosítás

Az ellátásban részesülő személy problémái az ő megítélése szerint:

lakhatás:	mentális segítség:
iratpótlás:	családi kapcsolat:
segély:	munkalehetőség:
elhelyezés:	utazás:
jogi tanács, képviselet:	étkezés:
információnyújtás:	ruhapótlás:
egyéb:	

Problémaazonosítás a szociális munkás szerint:

egészségi állapot:
mentális állapot:
szociális helyzet:
jövedelmi viszonyok:
munkába állás:
családi és társas kapcsolatok:
jogi problémák:
egyéb:

IV. Az ellátott és a szociális munkás közötti gondozási szerződés rövid leírása

.....
.....
.....

V. Esetlezárás

Teljesültek-e a gondozási szerződésben megfogalmazottak?

Ha nem, miért nem?

Ha felbontották, mi okból?

Új vagy módosított gondozási szerződés esetén ennek tartalma:

.....
.....
.....

Az intézménybe kerülés időpontja:

Az intézménybe kerülés oka:

A távozás időpontja, helye:

A nyilvántartási adatlap kitöltése mellett gondozási naplót kell vezetni az ellátottal kapcsolatos fontosabb eseményekről, az időpont megjelölésével.

14. számú melléklet az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelethez